

**Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav etnologie**

Bakalářská práce

Alžběta Procházková

Fenomén „zámků lásky“ na území Prahy jako vynalezená tradice
The Phenomenon of “Love Locks” in Prague as an Invented Tradition

Praha, 2021

Vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Janeček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia nebo k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 31. 7. 2021

Alžběta Procházková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat doc. PhDr. Petrovi Janečkovi, Ph.D. za odborné vedení této práce a cenné rady. Poděkování patří také všem informátorům za jejich ochotu a čas, který mému výzkumu věnovali. V neposlední řadě děkuji i své rodině za podporu.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá zámky lásky, tedy individuálně dotvořenými visacími zámky se specifickou společenskou funkcí, připevněnými ve veřejném prostoru. Práce zkoumá různé aspekty tohoto novodobého fenoménu v Historickém centru Prahy s cílem zmapovat současnou situaci a potvrdit zařazení fenoménu zámku lásky mezi vynalezené tradice. Při výzkumu byly využity metody pozorování, polostrukturovaných rozhovorů, dotazníkových šetření a obsahové analýzy internetového obsahu. Byla vytvořena fotodokumentace a mapa výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy. Rešerší odborné literatury i textů neakademické povahy a na základě výsledků mého vlastního výzkumu se potvrdilo, že fenomén zámků lásky je vynalezenou tradicí.

Klíčová slova: zámky lásky, zámek lásky, vynalezená tradice, Praha, turismus

Abstract

This bachelor thesis deals with love locks, individually decorated padlocks with special social function attached in a public space. The thesis examines various aspects of this modern phenomenon in the Historical Center of Prague in order to map the current situation and confirm the classification of the phenomenon of love locks among invented traditions. During the research these methods were used: observation, semi-structured interviews, questionnaire surveys and content analysis of Internet content. Photo documentation and a map of the occurrence of love locks in the Historical Center of Prague were created. An evaluation of academic literature and non-academic texts and results of my own research confirmed that the phenomenon of love locks is an invented tradition.

Keywords: love locks, love lock, invented tradition, Prague, tourism

Obsah

Úvod.....	1
1. Teoretická část.....	2
1.1 Základní koncepty	2
1.1.1 Tradice	2
1.1.2 Zvyk a obyčej.....	3
1.1.3 Rituál.....	4
1.1.4 Turismus	5
1.1.5 Materiální kultura	6
1.2 Předmět výzkumu	7
1.2.1 Zámky lásky a související sociální praktiky	7
1.2.2 Historie fenoménu zámků lásky.....	8
1.2.3 Geografie fenoménu zámků lásky.....	10
1.2.4 Dějiny výzkumu zámků lásky.....	12
1.2.5 Mediální reflexe a komercionalizace zámků lásky	14
1.2.6 Fenomény podobné zámekům lásky.....	17
2. Metodologie	20
2.1.1 Specifika výzkumu	20
2.1.2 Průběh pozorování a tvorba mapy	21
2.1.3 Dotazníková šetření	22
2.1.4 Rozhovory.....	23
2.1.5 Etika výzkumu	24
3. Empirická část.....	25
3.1 Výskyt zámků lásky.....	25
3.2 Typologie zámků lásky.....	29
3.2.1 Druhy zámků lásky podle vzhledu.....	29
3.2.2 Druhy zámků lásky podle funkce.....	31
3.3 Aktéři.....	33
3.3.1 Česká veřejnost.....	33
3.3.2 Přípevňující.....	34
3.3.3 Instituce.....	35
3.3.4 Odstraňující.....	37
3.3.5 Prodejci zámků lásky	39
3.4 Role elektronických sociálních sítí	39
3.5 Turismus a zámky lásky	41
Závěr.....	42
Bibliografie	44
Seznam příloh	54

Úvod

Současným trendem několika posledních let ve městech mnoha zemí světa se stalo umístování takzvaných zámků lásky. Jedná se o individuálně dotvořené visací zámky, které bývají připevňovány především na mostech či jinde ve veřejném prostoru, zvláště na turisticky význačných místech. S těmito zámky se běžně setkáváme i v centru Prahy. Toto téma je tedy vysoce aktuální i v našem prostředí. O fenoménu zámků lásky bylo zatím publikováno relativně málo cizojazyčných prací, u nás se dosud tímto tématem nikdo nezabýval. Cílem této práce je zmapovat fenomén zámků lásky v Historickém centru Prahy a potvrdit či vyvrátit jeho zařazení mezi vynalezené tradice.

Tato práce je rozdělena na tři části. První kapitola se soustřeďuje na teoretická východiska společenskovedního studia fenoménu zámků lásky, zabývá se jeho “mytickou“, tedy vynalezenou a kontrastně i dokumentovatelnou historií a zařazením tohoto fenoménu mezi vynalezené tradice. Zde se opírám mimo jiné o definici vynalezené tradice od Erica Hobsbawma a pro studium zámků lásky stěžejní práci Ceri Houlbrook. V další kapitole jsou představeny zvolené metody, použité během výzkumu, mezi něž patří pozorování a fotodokumentace zámků lásky, polostrukturované rozhovory s různými typy aktérů, dotazníková šetření a obsahová analýza internetového obsahu. Empirická část, které je věnována poslední kapitola, zkoumá různé stránky tohoto fenoménu, přičemž se zaměřuje na zmapování konkrétních lokalit výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy, stanovení typologie zámků lásky podle jejich vzhledu a funkce, zjišťování postojů jednotlivých skupin aktérů, podílejících se různými způsoby na tomto fenoménu, zkoumání role elektronických sociálních sítí a souvislostí tohoto fenoménu s turismem.

1. Teoretická část

1.1 Základní koncepty

1.1.1 Tradice

Pojem tradice pochází z latinského slova *tradere*, tedy „předat“, využívaného v římském právu (Giddens, 2000, s. 54). Lubomír Tyllner (2011, s. 99) definuje tradici jako „*předávání kulturních, duchovních, sociálních i materiálních hodnot z generace na generaci. [Tradice] je projevem kontinuity a integrity společnosti, důkazem vztahu k minulosti a přetrvání minulosti v současnosti.*“

Tradici lze chápat v hodnotovém nebo normativním smyslu, dále také vzhledem k frekvenci, dlouhodobosti a kontinuitě výskytu (Tyllner, 2011). Tradice není závazná, ale je vnímána a respektována jako hodna následování (Kandert, 2007a, s. 1065). Jedná se o „*proces do značné míry neuvědomělý, imanentní, vyvolaný podmínkami prostředí a zpětnou vazbou na minulost společnosti*“ (Tyllner, 2011, s. 98–99).

Od 60. let 20. století začíná být tradice vnímána jako sociální konstrukt (Kandert, 1999). Různí autoři (například Shmuel Eisenstadt, Lloyd a Sussane Rudolph, Milton Singer) se od té doby staví proti chápání tradice a modernosti jako navzájem vylučujících se stavů (Handler, Linnekin, 1984).

Ke studiu tradice významně přispěli Richard Handler a Jocelyn Linnekin článkem *Tradition, Genuine or Spurious* (1984) Svá tvrzení opírají o výzkum identifikace k národu a etnické skupině v Quebecu a na Havaji. Nesouhlasí s naturalistickou definicí tradice, podle nich by měla být chápána jako symbolická konstrukce. Konstatují, že „*tradici nelze definovat z hlediska omezenosti, danosti nebo podstaty. Tradice spíše odkazuje na interpretační proces, který ztělesňuje kontinuitu i diskontinuitu... přisuzující smysl v současnosti, i když odkazuje na minulost*“¹ (Handler, Linnekin, 1984, s. 273, 287, překlad vlastní). Při snahách o uchování kultury je tradice reinterpretována a dochází ke změně nebo vynalézání tradic (Handler, Linnekin, 1984). Pro vnímání tradice je důležitější její význam pro účastníky, než její původ a minulost (Handler, Linnekin, 1984).

---

¹ Tradition cannot be defined in terms of boundedness, givenness, or essence. Rather, tradition refers to an interpretive process that embodies both continuity and discontinuity... attributing meaning in the present though making reference to the past.

V 80. letech zavedl Eric Hobsbawm pojem vynalezená tradice (*invented tradition*). Hobsbawm společně s Terencem Rangerem redigoval sborník *The Invention of Tradition*. Po Hobsbawmově úvodním příspěvku *Introduction: Inventing Traditions* následují další příspěvky pojednávající o jednotlivých příkladech vynalezené tradice.

„Tradice“, které vypadají nebo tvrdí, že jsou staré, mají často poměrně nedávný původ a někdy jsou vynalezené“² (Hobsbawm, 1983, s. 1, překlad vlastní). Pojem vynalezená tradice „zahrnuje jak „tradice“, které byly skutečně vynalezeny, zkonstruovány a formálně zavedeny, tak ty, které vznikly méně snadno sledovatelným způsobem během krátkého a datovatelného období – možná během několika let – a velmi rychle se etablovaly“³ (Hobsbawm, 1983, s. 1, překlad vlastní).

Příklady vynalezené tradice však lze nejspíše nalézt napříč časem i místem. Častěji se s nimi setkáme v době významných změn ve společnosti, jaké můžeme pozorovat zvláště od konce 18. století. (Hobsbawm, 1983).

Vynalezené tradice mají tři funkce, které se mohou vzájemně překrývat. První jejich funkcí je symbolizovat soudržnost a příslušnost ke skupině, dále pak legitimizovat instituce a autority, a nakonec socializovat a vštípit určité hodnoty (Hobsbawm, 1983).

Díky tradici vznikají zvyky, obyčeje a rituály (Tyllner, 2011). Podle Anthonyho Giddense (2000) je rituál společně s opakováním určující charakteristikou tradice.

1.1.2 Zvyk a obyčej

Podle Josefa Kanderta je zvyk „*typ opakovaného chování, o němž se členové nositelské skupiny domnívají, že má velmi dlouhou, dávnou existenci (tradici)*“ (Kandert, 2007b, s. 1232). Naopak podle Hobsbawma (1983) není zvyk narozdíl od tradice neměnný.

Obyčej je vymezen jako „*ustálený, naučený a sdílený vzorec chování a myšlení, který vymezuje sociální prostor pro to, co je v dané kultuře považováno za slušné nebo neslušné*“

---

² 'Traditions' which appear or claim to be old are often quite recent in origin and sometimes invented.

³ It includes both 'traditions' actually invented, constructed and formally instituted and those emerging in a less easily traceable manner within a brief and dateable period – a matter of a few years perhaps – and establishing themselves with great rapidity.

(Soukup, 2009) Mezi znaky obyčeje patří „*relativní stabilita, soustavnost, pravidelnost a spontánnost chování, kolektivnost, sankcionování.*“ (Navrátilová, 2011a, s. 77-78).

Pojmy zvyk a obyčej bývají používány synonymně. Oba pojmy označují „*projevy spojené s přejímáním a udržováním ... norem.*“ (Navrátilová, 2011a, s. 77). Jejich společnou funkcí je přenos „*konkrétní sociokulturní zkušenosti a korekce rozporných vztahů, zájmů a potřeb v daném společenství*“ (Navrátilová, Frolcová, 2011, s. 103).

Navrátilová a Frolcová (2011) zároveň uvádí několik rozdílů mezi těmito dvěma pojmy. Zvyk je převážně formální, přišel o svou obsahovou podstatu a oproti obyčeji je méně závazným sociokulturním regulativem.

1.1.3 Rituál

Antropologický slovník charakterizuje rituál jako „*slavnostní obřad, prováděný výrazným individuálním nebo kolektivním způsobem chování, který je standardizován, tj. založen na stanovených nebo tradičních pravidlech*“ (Keller, Prosecký, Součková, 2009, s. 3417).

V etnologickém slovníku je rituál popsán jako „*soubor úkonů a chování založený na představách o schopnosti prostřednictvím zvláštní skupinové a individuální komunikace využít transcendentní síly... k zabezpečení bytostných lidských potřeb a tužeb neovládaných člověkem*“ (Navrátilová, 2011b, s. 85).

Jedním z typů rituálu je přechodový rituál, který představil Arnold van Gennep. Jedná se o „*typ rituálu, při němž dochází ke změně sociálního stavu účastníka*“ (Soukup, Soukup, 2009, s. 2874). Van Gennep vytvořil schéma tří fází přechodového rituálu, ve kterém po sobě následují rituály odloučení, pomezí a přijetí (van Gennep, 1997), „*při nichž jsou účastníci obřadu nejdříve odděleni od stávajícího statusu (séparation), poté určitou dobu setrvávají na pomezí (marge), aby nakonec byli přijati (agrégation) zpět do společnosti jako nositelé nového sociálního statusu*“ (Soukup, Soukup, 2009, s. 2874). Van Gennep (1997) podotýká, že u přechodového rituálu často dochází k odlišné míře důležitosti a propracovanosti jednotlivých jeho fází. Ve studiu přechodových rituálů pokračoval Victor Turner, který se zaměřil na jejich prostřední fázi, tedy pomezí neboli liminalitu. Liminální osoby „*nejsou ani*

tady ani tam, nacházejí se mezi postaveními určenými a uspořádanými zákony, zvyklostmi, konvencemi a obřady“ (Turner, 2004, s. 96).

Victor a Edith Turner nacházejí některé prvky liminality i v pouti, ale jelikož je pouť vykonávána dobrovolně, označují ji jako liminoidní neboli částečně liminální (Turner, Turner, 1978).

1.1.4 Turismus

Turismus může být, dle jednoho z přístupů antropologie turismu, chápan jako novodobý typ rituálu nebo poutě (Půtová, 2019). Graburn (2018) považuje turismus za druh rituálu, při kterém je volný čas strávený cestováním protikladem běžné každodennosti. Na rozdíl od pouti, která je duchovně zaměřena, se turismus soustředí na hledání potěšení a uspokojení jiných tužeb (Půtová, 2019).

Důležitým konceptem antropologie turismu je obraz destinace. John Crompton definuje obraz destinace *„jako souhrn názorů, představ a pocitů, které člověk ve vztahu k destinaci“*⁴ (Crompton, 1979, s. 18, překlad vlastní). Obraz destinace hraje důležitou roli při jejím výběru (Mayo, 1975). Tento obraz si obvykle turista utváří ještě před návštěvou dané destinace, ale i během její návštěvy a po svém návratu (Půtová, 2019). S obrazem destinace úzce souvisí značka turistické destinace. Značka destinace je složena z jednoho nebo více etnických nebo kulturních prvků, které reprezentují destinaci a mají oslovit potenciální turisty (Půtová, 2019). V případě zámků lásky je tedy vhodné, aby byla daná destinace turisty vnímána jako místo pro zamilované.

Turistické představy zahrnují očekávání a projekce turisty s ohledem na turistickou destinaci. Vzhledem k tomu, že zážitek by měl splnit očekávání turisty, mají tato jeho očekávání vliv i na přístup hostitelů a vzhled dané destinace. Turismus a s ním spojená koexistence hostů a hostitelů může mít pozitivní i negativní sociokulturní a ekonomické dopady (Půtová, 2019).

Dalším faktorem působícím na výběr destinace je autenticita (Půtová, 2019). Autenticita však není pevně daná a její vnímání se může měnit (Cohen, 1988). Může se stát, že nový neautentický nápad, začne být časem vnímán jako „autentický“ projev dané kultury (Cohen,

---

4 As the sum of beliefs, ideas, and impressions that a person has of a destination.

1988). Erik Cohen pro tento fenomén užívá pojem *emergent authenticity* neboli rodící se autenticita⁵. Cohen připomíná sborník Hobsbawma a Rangera a říká, že „(r)odící se autenticita zdůrazňuje jeden aspekt nebo odkazuje na jeden projev širšího fenoménu „vynalezení tradice“⁶ (Cohen, 1988, s. 380). „*Jakmile se artefakt, produkt či událost stane turistickým produktem nebo aktivitou, nemusí být podstatné, zda je tento kulturní jev dostatečně věrohodný a autentický*“ (Půtová, 2019, s. 91).

Turisté si domů přivážejí suvenýry, které mají roli hmotné připomínky jejich zážitku (Gordon, 2004). Invertní suvenýr si turisté neodvážejí s sebou domů, naopak ho ponechávají v navštívené destinaci, přesto zůstává symbolem jejich zážitku (Houlbrook, 2021a). Beverly Gordon (2004) uvádí, že jednou z kategorií suvenýru je obrázek, kam řadí také fotografie. Gareth Shaw a Allan Williams (2004) přichází s kategorií takzvaného částečně komodifikovaného suvenýru, kterým je koupený produkt, který sami turisté dále upraví.

1.1.5 Materiální kultura

V antropologickém slovníku je materiální kultura definována jako „*ta frakce kultury, která je objektivizována ve věcech – diskrétních souhrnech látky, zformovaných pracovními činnostmi lidí*“ (Malina, Soukup, 2009, s. 2113).

Lidová kultura je obvykle dělena na dvě nebo tři kategorie, na materiální (hmotnou) a duchovní, případně ještě sociální kulturu (Jeřábek, 2000). Jeřábek (2000) však považuje toto dělení na složky za problematická a zastaralá. Také autoři *Antropologického slovníku* (2009) upozorňují, že při výzkumu by se materiální kultura neměla izolovat od kultury duchovní.

V britské antropologii a archeologii začal být pojem materiální kultura užíván ve druhé čtvrtině 20. století (Hicks, 2010). Dalším důležitým mezníkem byl v 80. a 90. letech materiálně-kulturní obrat, kdy začal klást důraz na vztah mezi kulturními subjekty a objekty (Hicks, 2010).

---

5 Český překlad dle Půtové (2019), která jako příklad rodící se autenticity z českého prostředí uvádí staročeský trdelník.

6 “Emergent authenticity” stresses one aspect or refers to one manifestation, of the wider phenomenon of “invention of tradition”.

Ve sborníku *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective* Arjun Appadurai (1986), nastoluje názor, že i věci mají sociální životy. Z tohoto přístupu vyplývá i následné využití „metodologického fetišismu“. „(M)usíme sledovat věci samotné, protože jejich významy jsou zapsány v jejich formách, jejich použitích, jejich trajektoriích. ... Ačkoli z teoretického hlediska lidé aktéři dodávají věcem význam, z metodologického hlediska jsou to věci v pohybu, které osvětlují svůj vlastní lidský a sociální kontext“⁷ (Appadurai 1986, s. 5, překlad vlastní). Komoditu Appadurai (1986) chápe jako jednu situaci, ve které se věc může nacházet, spíše než určitý typ věci. V dalším příspěvku výše uvedeného sborníku Igor Kopytoff (1986) navrhuje přistupovat k věcem pomocí jejich kulturní biografie a klást si otázky o jejich původu, použití a životní dráze.

1.2 Předmět výzkumu

1.2.1 Zámky lásky a související sociální praktiky

Ekvivalenty anglického výrazu „love locks“ jsou v českém jazyce *zámky lásky* nebo *zámky* či *zámečky zamilovaných*. Obdobný výraz se vyskytuje i v jiných jazycích, například francouzsky *cadenas d'amour*, německy *Liebesschlösser*, ruský *замки любви* (*zamki lyubvi*), italsky *lucchetti d'amore*. V rámci své práce budu používat označení *zámky lásky*.

Zámky lásky slouží jako symbol, nejčastěji partnerské lásky a věrnosti, mohou však také značit přátelské či rodinné pouto dvou nebo více osob. Umístit zámek lásky může i pouze jedna osoba a mít pro to jiné důvody. Stéphane Borraz (2019) usuzuje, že sémantická flexibilita zámků lásky je jedním z důvodů jejich popularity.

Vzhled zámků lásky může být rozličný, zpravidla však jde o visací zámky, které bývají personalizované. Na těchto zámcích se objevují iniciály či jména, datum připevnění a důležitá osobní data. Lidé buďto koupí běžný visací zámek a znaky na něj vlastnoručně napíšou nebo vyryjí, nebo zvolí zámek už hotový s vygravírovaným textem. Díky popularitě zámků lásky již existují firmy, které se gravírováním vybraného textu a symbolu na zámky zabývají.

---

⁷ For that we have to follow the things themselves, for their meanings are inscribed in their forms, their uses, their trajectories... Thus, even though from a theoretical point of view human actors encode things with meaning, from a methodological point of view it is the things-in-motion that illuminate their human and social context.

Výběr lokality pro umístění zámku závisí na mnoha různých faktorech. Často se však jedná o turisticky oblíbená místa, především mosty, zábradlí a mříže. V rámci mostu bývají zámky umístovány více uprostřed než na okrajích, též výhled hraje při výběru místa roli (Maiwald, 2016). Lidé si také vybírají místo pro umístění podle ostatních zámků nebo blízko speciálních zámků (Borraz, 2019).

Také postup připevnění zámku není zcela ustálený. Lidé, často turisté, vyberou místo pro umístění zámku a společně zámek uzamknou. Po připevnění zámku následuje odhození klíče, nejčastěji do řeky, aby zámek nemohl nikdo odemknout a vzájemné pouto tak přetrvalo. Zámky lásky jsou poté často jejich majiteli fotografovány a sdíleny na elektronických sociálních sítích (Borraz, 2019). Někdy dochází k tomu, že se majitelé ke svému zámku lásky vrací (Houlbrook, 2021b). Na připevněné zámky reaguje i veřejnost, zámky si například fotí a diskutuje o nich.

1.2.2 Historie fenoménu zámků lásky

Vznik a původ fenoménu zámků lásky je nejasný. Houlbrook (2021b) argumentuje dvěma hlavními důvody, proč tomu tak je. Jako první uvádí rozšíření zámků lásky v mnoha zemích a s tím spojený problém chronologického seřazení míst jejich výskytu. Jako druhý důvod vidí fiktivní příběhy, které se ujaly především díky vlivu turismu a médií.

Nejprve bych ráda přiblížila doložené počátky fenoménu zámků lásky, kdy zámky nebyly symbolem lásky, ale byly do nich vkládány spíše různé jiné významy.

V maďarském městě Pécs na plotě v ulici Janus Pannonius Utca visely zámky už v 80. letech 20. století, tedy v době komunistického režimu a jeho postupného uvolňování (Hammond, 2010). Cynthia Hammond předkládá tři možné významy zdejších zámků. Prvním z nich je projev individuální lásky na veřejnosti (oproti režimem preferované kolektivní lásky). Dále mohly zámky vyjadřovat podporu křesťanství, protože se vyskytly v ulici pojmenované po knězi, na křesťanské trase blízko katedrály. Posledním možným vysvětlením je spojitost s punkovou subkulturou, která také používá symbol zámku. „*I když o žádném z výše*

*uvedených významů a závěrů nelze říct, že je určující. Klíčovou spojitostí mezi nimi je, že všechny představují určitou formu odporu ve veřejném prostoru*⁸ (Hammond, 2010, s. 187).

V italském městě Merano od 80. let vojáci na konci vojenské služby připevňovali zámky ze svých skříněk (často popsané dobou služby a názvem roty) na Ponte Teatro. Toto umístování zámků bylo tolerováno a skončilo až v roce 2005, kdy byla zrušena branná povinnost a kasárna (Houlbrook, 2021b). Také ve Florencii připevňovali čerství absolventi zdravotnické školy San Giorgio zámky ze školních skříněk na most (Richter, Pfeiffer-Kloss, 2017, cit. dle Houlbrook, 2021b).

Neodborné články a weby firem prodávajících zámky lásky ale často uvádějí Srbsko a Čínu jako místa původu zámků lásky.

Ve městě Vrnjačka Banja v Srbsku se vypráví pověst o zámcích lásky z období před 1. světovou válkou. Pár z tohoto města, učitelka Nada a důstojník Relja, se do sebe zamilovali a slíbili si věrnost. Relja odjel do války do Řecka, kde se zamiloval do jiné dívky a zasnuby s Nadou zrušil. Nada se kvůli nešťastné lásce utrápila a zemřela (Turistička Organizacija Vrnjačka Banja, 2018). Dívky z Vrnjačka Banja, které chtěly předejít osudu Nady, začaly připevňovat zámky na most, kde se Nada s Reljou dříve setkávali. Dnes je tento most nazýván Most Ljubavi (Most Lásky)⁹ (Turistička Organizacija Vrnjačka Banja, 2018). Houlbrook (2021b) se domnívá, že původní pověst byla doplněna o poslední část, aby se vysvětlil výskyt zámků, které se sem dostaly nejspíše z Pécs. Podle Turistička Organizacija Vrnjačka Banja (2018) připomněla umístování zámků báseň Desanky Maksimović *Molitva Za Ljubav* (Modlitba za lásku), inspirovaná příběhem Nady a Relji.

Dalším místem, které je mylně vnímáno jako místo původu zámků lásky je Huangshan (Žluté hory) v Číně. I když jsou zámky lásky často prezentovány jako starý čínský zvyk, podle antropologa Trevora Sofielda se zde zámky poprvé objevily až v roce 1999 nebo 2000 (Houlbrook, 2021b). Také v Huangshan se k zámkům lásky váže příběh o nešťastné lásce, který podle China Odyssey Tours (n.d.) zní takto: dívka se zamilovala do chudého muže, ale otec jí nedovolil si ho vzít. Než by se provdala za muže, kterého jí otec vybral, dívka raději utekla se svým milovaným do hor a společně skočili ze skály. Pokračování tohoto příběhu

---

8 While none of the above meanings and inferences can be said to be definitive. The key link between them is that they all enact a form of resistance in public space.

9 Na den svatého Valentýna se na tomto mostě od roku 2009 každoročně koná soutěž o nejdelší polibek (Serbia.com, 2016).

nabízí další internetová stránka: těla milenců nebyla nalezena, místo nich se však našel kamenný visací zámek s jejich jmény. Ten zde zanechal čínský bůh manželství a lásky *Yue Lao*¹⁰ jako symbol jejich vzájemné oddanosti (Trendy Adventurer, 2020). Představitelé národního parku Huangshan zámky lásky také podporují, poptávce turistů vycházejí vstříc a začali dokonce spolupracovat s firmou, která zámky vyrábí (Houlbrook, 2021b).

Zámky lásky v roce 2006 zpopularizoval italský román *Ho voglia di te* (*Chci tě*) od Federica Moccii, ve kterém hlavní postavy připevní zámek na Ponte Milvio¹¹ v Římě a klíč vhodí do Tibery (Houlbrook, 2019). V knize vypráví dívka Gin svému příteli Stepovi pověst o tomto mostu. Říká se, že pár, který připevní zámek na „řetěz lásky“ na třetí mostní lampě a klíč vhodí do řeky, se nikdy nerozejde (Moccia, 2006, cit. dle Houlbrook, 2021b) Těsně před vydáním knihy připevnil autor zámek na lampu na mostě, aniž by očekával výraznou reakci čtenářů. Po pouhém týdnu na tomto místě našel 300 zámků (Berton, 2015).

Kniha se v roce 2007 dočkala filmového zpracování od Luca Luciniho (O'Leary, O'Rawe, 2013). V roce 2021 bude vydán anglický překlad *Ho voglia di te* pod názvem *Two Chances With You* (Momigliano, 2021). Mocciiho knihy byly přeloženy už do patnácti jazyků (Pontas agency, 2018). Moccia se se symbolickým připevněním zámků setkal v armádě. „*Měli jsme tyto zámky na své vaky, a když skončila něčí služba, lidé je připevnili k plotu kasáren*“... „*Myslel jsem, že by bylo hezké změnit vojenskou věc v její opak – šířit lásku, ne válku*“¹² (Momigliano, 2021). Čtenáři a diváci začali zámky lásky připevňovat i na mosty v dalších městech (například v Benátkách), o jejich větší rozšíření se pak zasloužili turisté, kteří je viděli a začali tradici napodobovat (Houlbrook, 2019).

1.2.3 Geografie fenoménu zámků lásky

Houlbrook (2021b) uvádí, že zámky lásky jsou umístěovány na všech kontinentech kromě Antarktidy, a to nejméně v 65 zemích. Proto bych zde ráda zmínila alespoň několik významných míst.

---

10 Tento bůh také spojuje hedvábnou šňůrou osudem předurčené páry (Brewer, 1898).

11 V blízkosti tohoto mostu je údajně pohřben svatý Valentýn (Van de Vliet, 2017).

12 “We had these locks for our bags, and when their service was over, people would attach them to the barracks fence,”... “I thought it would be nice to turn a military thing into its opposite — make love, not war.”

Jeden z nejznámějších mostů se zámky lásky v Evropě je pařížský most Pont des Arts, kde se zámky lásky začaly objevovat v roce 2008. Kvůli tíze zámků došlo v roce 2014 ke zhroutilí části mostního zábradlí. Připevňování zámků je nyní na tomto mostě zakázáno, zámky se však objevují na jiných mostech i místech v Paříži (Borraz, 2019).

Další zajímavé místo se zámky lásky se nachází ve Veroně. Na nádvoří údajného Juliina domu Casa di Giulietta návštěvníci nejen připevňují zámky, ale též zanechávají vzkazy a nápisy. Dotýkají se také sochy Julie, což prý přináší štěstí (Pearce, Mohammadi, 2018).

Místo podobné Juliinu domu můžeme nalézt také na Slovensku. V Banské Štiavnici je Dům Maríny, ve kterém žila dívka, která inspirovala Andreje Sládkoviče k napsání údajně nejdelší milostné básně na světě (Región Banská Štiavnica, n.d.). Pamětní deska na tomto domě připomíná první místo se zámky lásky na Slovensku, kde se zámky objevují prý již od roku 2004. Mříž na zámky lásky byla slavnostně odhalena na Festivalu lásky v roce 2009 (Bernáthová, 2009). Uvnitř domu byla zřízena Banka lásky, kde mohou návštěvníci uložit libovolný hmotný symbol své lásky do trezoru (bankalasky, n.d.).

V Asii se kromě Huangshan v Číně vyskytují zámky lásky například také u věže N Seoul Tower v Koreji, kde se mohou zámky připevňovat na zábradlí vyhlídky a také na speciální konstrukce ve tvaru stromů. Tato vyhlídka, známá také díky televizním pořadům, je oblíbeným místem pro romantické schůzky (Han, Sojung, 2014).

V Jižní Americe, v hlavním městě Uruguaye Montevideu, najdeme fontánu se zámky Fuente de los Candados, na desce u této fontány je napsáno: „*Legenda o této mladé fontáně nám říká, že pokud do ní je umístěn zámek s iniciálami dvou zamilovaných lidí, vrátí se společně k fontáně a jejich láska bude navždy zamčena.*“¹³ (Inspiring Travellers, 2011).

Zámky lásky jsou populární také v Severní Americe, zvláště v USA. I v Austrálii se s nimi setkáme celkem často, naopak méně zastoupeny jsou v Africe (Houlbrook, 2021b).

Další příklady výskytu zámků lásky ve světě uvedu v následující části práce, kde se budu zabývat dějinami výzkumu zámků lásky. Na výskyt zámků v České republice se zaměřím později, konkrétně zámky lásky v Praze budu zkoumat v praktické části této práce.

---

13 The legend of this young fountain tells us that if a lock with the initials of two people in love is placed in it, they will return together to the fountain and their love will be forever locked.

1.2.4 Dějiny výzkumu zámků lásky

V následující části představím přehled dosavadního bádání o zámcích lásky napříč různými obory. V českém jazyce nebylo dosud téma zámků lásky podrobněji zpracováno.¹⁴ V anglickém jazyce k tomuto tématu vzniklo již několik prací.

Jednou z prvních je *Renegade Ornament and the Image of the Post-Socialist City: The Pécs 'Love Locks', Hungary* od historičky umění Cynthia Hammond. Ta ve své práci popisuje historii zámků lásky v maďarském městě Pécs a zabývá se možnými významy a funkcemi těchto zámků (viz Historie fenoménu zámků lásky). Oproti minulosti, kdy zde zámky lásky sloužily jako projev odporu vůči režimu, byly později přijaty a staly se součástí oficiální prezentace města. V přístupu k zámkům lásky se v tomto případě odráží i historická změna postsocialistického města. I když se význam zámků změnil a jsou propagovány v rámci turismu, mohou zároveň místním stále připomínat minulost (Hammond, 2010).

Na práci Hammond navazuje urbanista Christian Walloth, když ve studii *Emergence in Complex Urban: Blessing or Curse of Planning Efforts?* zmiňuje kromě jiného i zámky lásky. Walloth konstatuje, že mají vliv na vzhled města, a tedy i turismus a rozvoj tohoto města. Zastává ale také názor, že vznik místa se zámky lásky nelze předvídat ani ovlivnit, a proto se zámky lásky nedají využít při městském plánování (Walloth, 2014).

Na konferenci Mezinárodní společnosti pro výzkum současné pověsti (International Society for Contemporary Legend Research) zazněl v roce 2014 příspěvek Mariny Bayduzh *Tyumen Lover's Bridge in Discourse of Modern Urban Legends and Rituals*. V tomto příspěvku se uvádí, že Most Vlublennykh (Most Zamilovaných), v ruském městě Ťumeň se stal místem, kde se odehrávají různé rituály spojené s láskou a svatbou, například také umístění zámků lásky. Most dostal dnešní jméno v roce 2003, avšak rituály se zde rozvíjely již od konce 20. století. Na mostě se také vyskytují graffiti a vypráví se o něm příběhy, ve kterých figuruje láska i duchové (Bayduzh, 2014). O tomto mostu vyšel Bayduzh též článek v ruském jazyce ve sborníku *Tradicionnaya kultura* (Bayduzh, 2013).

Umělec a badatel Lachlan MacDowall, zaměřující se na street art ukazuje v práci *Graffiti, Street Art and Stigmergy* na zámcích lásky proces stigmergie, kdy jedna činnost zanechává

---

¹⁴ Zámky lásky zmiňuje pouze Jana Daňková Skořepová (2013) ve svém příspěvku „Vizuální znak a jeho kulturní poselství“ na konferenci KVV UPOL *Kultura, umění a výchova*. V příspěvku zámky lásky uvádí jako příklad vizuálního znaku, pomocí kterého se vyjadřuje láska (v Itálii).

stopu v prostředí a tím pobízí k další činnosti. Dále zmiňuje také příbuznou teorii rozbitého okna od Nilsona a Kellinga (MacDowall, 2015).

Sociolog Kai Olaf Maiwald v článku *An Ever-Fixed Mark? On the Symbolic Coping With the Fragility of Partner Relationships by Means of Padlocking* tvrdí, že popularita fenoménu zámků lásky musí být založena na uspokojení určité potřeby. Používá hermeneutický přístup, přes vysvětlení významu zámku a uzamykání se dostává až ke třem symbolickým významům samotných zámků lásky pro partnerské vztahy. Zaprvé, partneři zámky lásky používají jako symbolickou ochranu proti ukončení vztahu, tedy před sebou samými. Dále zámky slouží ke společnému oslavování lásky jako takové. Zámky také pomáhají páru zpracovat emoce a sebe-institucionalizovat jejich vzájemný vztah. Na příkladu mostu Hohenzollernbrücke v Kolíně nad Rýnem, kde se zámky objevují od roku 2008, studuje také umístění zámků lásky v rámci mostu (Maiwald, 2016).

Stéphane Borraz v práci *Love and Locks: Consumers Making Pilgrimages and Performing Love Rituals* charakterizuje tento fenomén jako nový rituál lásky, který lze zařadit i mezi rituály přechodové. V první fázi rituálu aktéři hledají místo k připevnění zámku, druhá – liminální fáze zahrnuje popsání a připevnění zámku a odhození klíče, třetí fáze může obsahovat různé formy sdílení s ostatními. Výběr místa pro připevnění zámku lásky a využití tohoto předmětu k rituálu pro splnění přání Borraz přirovnává k místu poutě a rituálům, které se zde vykonávají. Autor provedl v letech 2012 až 2017 pozorování na mostě Pont des Arts v Paříži. Zaznamenal například, že je 60 % sledovaných zámků na tomto mostě popsáno zahraničními jmény, na 20 % všech zámků byla napsána více než dvě jména. Z rozhovorů s aktéry vyplynulo, že zámky reprezentují nejen romantické, ale i jiné vztahy. Borraz zároveň zjistil, proč jsou zámky připevňovány. Aktéři se chtějí podílet na tom, co považují za autentické, někteří chtějí zažít svobodu možnosti vyjádřit se ve veřejném prostoru (Borraz, 2019).

Ke studiu zámků lásky významně přispěla archeoložka a folkloristka Ceri Houlbrook. Díky výzkumu v Manchesteru (konkrétně na mostě v Oxford Street) vznikla její první práce o zámčích lásky *Lessons from Love-locks: The Archaeology of the Contemporary Assemblage*. Houlbrook (2017) zaznamenávala téměř od počátku výskytu zámků lásky na tomto mostě jejich postupné přibývání. Na fotografiích zachytila vzhled zámků, i se zvláštnostmi, jako je například palimpsest, kdy nové nápisy na zámku překryjí ty původní. V další práci *From Popular Culture to Popular Custom, and Back Again: A Love-Lock's Tale*

Houlbrook (2019) popisuje vztah zámků lásky k popkultuře, zabývá se nejen pro zámků lásky klíčovým dílem Moccii, ale také dalšími popkulturními díly, ve kterých se zámků objevily. V textu *Finding love: The materialities of love-locks and geocaches* ve spolupráci s Adamem Parkerem nacházejí podobnosti zámků lásky s geocachingem, například ve vztahu mezi předmětem a místem (Houlbrook, Parker, 2020). V roce 2021 Houlbrook vychází kniha *Unlocking the Love-Lock: The History and Heritage of a Contemporary Custom*, ve které navazuje na své předchozí práce a rozšiřuje je o další poznatky. Nově se zabývá například kontroverzí problematiky zámků lásky, rozdílnými postoji k nim a osudem zámků lásky po jejich odstranění (například jejich využití v umění nebo vystavení v muzeu). Dále se věnuje například symbolice jednotlivých prvků připevňování zámku a komercializaci tohoto fenoménu. Zámky lásky zkoumá nejen z pohledu materiální kultury, ale také pomocí pozorování a rozhovorů s aktéry (Houlbrook, 2021b). Houlbrook (2021b) používá pro zámků lásky termín současný zvyk (*contemporary custom*).

1.2.5 Mediální reflexe a komercializace zámků lásky

Odborné literatury o zámcích lásky nenajdeme mnoho, poměrně často je však toto téma diskutováno v mediálním prostoru. Ve své práci se dále zaměřím pouze na české prostředí a budu se soustředit především na internetové články. Pokusím se zmapovat počátky výskytu článků s touto tematikou a uvedu různé typy a příklady těchto článků. Závěrem se budu také krátce věnovat komercializaci zámků lásky.

Jeden z prvních článků o zámcích lásky v České republice¹⁵ nazvaný *Most zamilovaných* byl zveřejněn v únoru 2010. Pojednává o „historii“ zámků lásky ve světě a v posledním odstavci zmiňuje český most zamilovaných, kterým je most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna v Praze (Místa u nás, 2010). Ve stejném roce následoval článek *SOUTĚŽ: Kde visí zámků?*, vyhodnocující soutěž k tématu zámků lásky na tomto mostě. Soutěžící měli uhodnout nejen to, kde tento most leží, ale také „o jaký rituál se jedná“. Autor článku kromě jiného líčí, že „na most přišli starší manželé s vnučkem, který nadšeně zavěsil svůj malý visací zámek. Dali ho tam jen tak, o zvyku neměli ani tušení.“ (Horydoly.cz, 2010). Oba tyto rané články zmiňují „čínský původ“ zámků lásky a také jejich oblibu díky dílu Moccii.

---

¹⁵ Tento článek byl nejstarší při vyhledávání na Google.

Historii zámků lásky ve světě se snaží osvětlit také reklamní článek *Nezamykejte svá srdce, zamkněte raději zámeček*, který je doprovázen nabídkou barevných zámků. Jeden zámek odkazuje na údajný čínský původ zámků lásky. „*Nese v sobě hluboké poselství staré východní moudrosti a připomíná kořeny tradice uzamykání duší ze starověké Číny*“ (Galisová, 2014). Také stránka firmy Brilas (n.d.), prodávající zásrubní a snubní prsteny, představuje zámky lásky v článku v rubrice Tipy a trendy.

Zámky lásky jsou také spojovány s oslavou svátku zamilovaných. Webová stránka jaktak.cz (2020) v článku *Jak si užít Valentýna: zámečková tradice | tipy* uvádí návod, jak si takový zámek vytvořit. I stránka Český kutil.cz nabízí umístění zámku lásky jako jednu z romantických aktivit oslavy Valentýna (Drobílková, 2019).

Zámky lásky v Praze jsou v českých internetových člancích často vnímány negativně. V našem hlavním městě musí být zámky lásky vzhledem k jejich velkému počtu odstraňovány. Sdružení výtvarníků Karlova mostu, které v novinových rozhovorech reprezentuje Roman Kotrč, odstranilo během 11 let celkem 13,2 tuny zámků (Bradley, 2020). Jeho pohled na tuto problematiku přibližuje například článek pro Novinky.cz. „*Zámky samozřejmě objektům škodí, a to velice. Ztrácí se povrchová úprava, pozlacení a symbolicky to není vhodné*“ (nšt, 2017). Na odstraňování zámků se podílí také Asociace českých lockpickerů¹⁶ (Smlsal, 2019).

Stejnou činností se též zabývají Janek Rubeš a Honza Mikulka, například ve videu a článku *Zámečky lásky v Česku nechceme. Janek Rubeš a jeho štípačky v akci* pro Seznam Zprávy (Rubeš, Mikulka, 2019). Jejich anglické video *Removing Love Locks from Bridges & Statues*, ve kterém odstraňovali zámky lásky, mělo 6,7 milionů zhlédnutí¹⁷ (Honest Guide, 2019a). V dalším videu s poněkud zavádějícím názvem *Turning Love Locks into New Church Bell* vyzval Rubeš diváky, aby místo zakoupení zámku lásky přispěli na zvon do kostela svatého Havla v Praze (Honest Guide, 2019b).

Daného problému jsou si vědomy i turistické portály, a tak například portál Kudy z nudy (2020) navrhuje dotknout se reliéfů u sochy svatého Jana Nepomuckého jako alternativu k umístění zámků lásky.

---

¹⁶ „*Nezávislá organizace, která sdružuje členy na základě společného zájmu nedestruktivní překonávání zámků jakožto sportovní disciplínu a hobby činnost*“ (lockpicking.team, n.d.).

¹⁷ Jedná se o přibližný počet zhlédnutí ke dni 24. 3. 2021. Kvůli ukončení spolupráce se Seznam.cz bylo toto video 26. 3. 2021 z Youtube kanálu Honest Guide smazáno (Honest Guide, 2021).

Zámky lásky se kromě Prahy vyskytují i v člancích o jiných městech České republiky. Bývají umístovány na mosty, jako například v Sokolově (Toman, 2016), Hronově (Mach, 2013) a Kolíně (Martínková, 2017). O zámčích lásky se také píše v souvislosti s rozhlednou Jeřabina (re, 2018) a vyhlídkou u Vranova nad Dyjí (Kudy z nudy, n.d.).

V člancích jsou často zmiňovány také speciální konstrukce, které jsou pro tyto zámky navrhovány a instalovány. Jedna z nich se nachází například v Chvojkových lomech v Plzni (Veselá, 2017). Konstrukce na zámky lásky ve tvaru srdce můžeme nalézt v Novém Boru (Lánský, 2016) a také Olomouci (Poláček, 2015).

Stejně jako v Praze i v jiných městech České republiky dochází k odstraňování zámků lásky, což internetové články reflektují. Uvedu pouze několik zajímavých příkladů. V Děčíně, kde byly zámky odstraněny, vzniklo alternativní místo k jejich připevnění, a sice plot u obchodního centra Centrum Pivovar, kde se klíče od zámků vhazují do sudu (ČTK, 2015). V Přerově bylo odstranění zámků předem oznámeno, aby si lidé mohli vzít své zámky zpět (stk, 2014). Chomutov se zase potýkal s problémem opakovaného poškozování výplní mostního zábradlí v důsledku vytrhávání zámků lásky (Minaříková, 2017).

Z jiné perspektivy na tuto problematiku nahlíží článek *Sliby a visací zámky. Nebezpečná pouta?*. Autor se obává, že „(m)agické působení „zařikadla“ může způsobit, že páry poté, co si přestanou rozumět, se nedokáží rozejít, zůstávají spolu a ani nevědí proč vlastně“ (Psychologie chaosu, 2019).

Již výše jsem uvedla příklad jednoho z internetových článků, kde se objevuje reklama na zámky lásky. Nyní bych ráda popsala další příklady komercializace zámků lásky. V roce 2016 byly tématem reklamní kampaně značky Milka pro střední Evropu. Brand manager značky zdůvodňuje volbu zámku tím, *„že jde o symbol, který lidé používají pro vyjádření lásky přirozeně sami od sebe“* (Novotný, 2016). Vzhled zámků a slogany odkazovaly na známé zamilované postavy (Romeo a Julie, Princ a Popelka). I další prvky této kampaně, webová aplikace a interaktivní zastávka v Praze, byly inspirovány motivy zámků lásky (Týden, 2016). Centrum Černý Most vytvořilo v roce 2016 „mosty lásky“, kde lidé mohli připevnit svůj zámek, který získali zdarma, pokud byli členy věrnostního programu (Krupka, 2016). Internetový obchod Love Lock Store využívá zámky lásky ke své propagaci, v názvu i grafice. Sám však zámky neprodává, na jeho stránkách najdeme pouze informace o místech

s výskytem zámků lásky (Love Lock Store, n.d.). Komerční nabídce zámků lásky na internetu se budu věnovat v praktické části této práce.

1.2.6 Fenomény podobné zámkům lásky

Mimo zámky lásky existují i další fenomény, u kterých můžeme sledovat určité formální a obsahové podobnosti. Níže uvádím příklady se zaměřením na český kontext.

Zámek už ve zvycích středověké Evropy odkazoval na lásku a sex (Houlbrook, 2021b). Na tomto místě bych pro zajímavost uvedla příklad z našeho prostředí, a to z Valašska, který se zámky lásky částečně koresponduje formou i funkcí. Jedná se o použití zámku jako součásti rituálu. Podle rukopisné knížky podhorského mlynáře se mohlo zabránit svatbě dívky následujícím postupem: „*Aby sa nevydala: Vezmi z ní vlasy a starý zámek, ty vlasy zamkni do toho zámku a hod' ho do studně – nevydá se, dokud ho nevytáhneš.*“ (Peck, 2008, s. 152). Zámek zde stejně jako u zámku lásky slouží k ovlivnění partnerských vztahů. Také průběh rituálu vykazuje společné prvky, uzamčení zámku a vhození do vody (zde však celého zámku na rozdíl od klíče zámku lásky).

Příkladem projevu lásky ve veřejném prostoru jsou cestičky nebo chodníčky lásky, spojené s takzvaným vyléváním cestiček. Jde o cestičky mezi domy zamilovaných, které jsou přes noc vylévány vápnem (Langhammerová, 2004). Cestičky byly také vysypávány pískem, popelem, plevami nebo jinými materiály (Navrátilová, 2012). Tento zvyk se vyskytuje v Čechách i na Moravě v různých ročních obdobích, provádí se o Velikonocích, před prvním májem, ale i v zimě (Navrátilová, 2012). Cestičky byly vytvářeny nejen samotnými zamilovanými, ale také ostatními lidmi, například k odtajnění cizího vztahu nebo jako žert (Navrátilová, 2012). Později se objevují další podobné „*forms vyjádření milostných sympatií: srdce a nápisy na vratech a zdech nebo znaky a šipky, vápnem malované na chodnicích nebo na silnici*“ (Navrátilová, 2012, s. 118–119). Cestičky a nápisy slouží k „*zveřejňování vzájemné náklonnosti mezi dvojicemi mladých lidí, zveřejňování události v domě, vyjádření sympatie a antipatie, obecné kritiky atd.*“ (Blahůšek, 2006, s. 27).

S nápisy obsahujícími jména nebo iniciály zamilovaných se můžeme setkat nejen na zámcích lásky, ale také jinde ve veřejném prostoru, například na stromech, zdech a obdobných

místech. Adam Votruba ve své sbírce současné folklorní poezie dětí zmiňuje kresby srdcí s vepsanými jmény a zkratkou VL, znamenající velká láska. Objevují se také další ustálená slovní spojení jako „*„velká láska nebeská“ (VLN), „velká láska hoří plamenem“ (VLHP)“* (Votruba, 2010, s. 17). Tyto kresby srdcí souvisely s říkankami, například nápis „*Martin + Věra = VLPPPPMKK*“ vizuálně znázorňuje říkanku „*Velká láska, postel praská, porodnice pracuje, Martin kočárek kupuje.*“ (Votruba, 2010, s. 16-17).

Specifickým typem nápisů jsou nápisy na veřejných toaletách, které Alan Dundes (2007) nazval latrináliemi. I tyto nápisy se někdy zabývají tématem lásky¹⁸, najdeme v nich proto symbol srdce nebo znaménko plus, například „*2gthr 4ever Ali + Tamara*“ (Mahmoud, 2019, s. 434).

Dalším typem nápisu ve veřejném prostoru je tag, tedy „*stylizovaný podpis tvůrce graffiti. Jedná se o nejzákladnější formu graffiti, vytvořenou nejčastěji pomocí spreje nebo fixy.*“ (Smolík, 2010, s. 196). Za předchůdce tagování lze považovat Josefa Kyselaka, žijícího na přelomu 18. a 19. století, který své jméno při cestování vyrýval především na těžko přístupná místa (Kopáč, 2013). Za prvního taggera bývá pokládán newyorský pošťák Demetrius, který se v 60. letech 20. století podepisoval pseudonymem TAKI 183 (Smolík, 2010; Kopáč, 2013).

Bohuslav Beneš a Václav Hrníčko uvažují o politicky, ale i romanticky motivovaných nápisech (například „*Prokop miluje Hanku*“) ve veřejném prostoru jako o formě „*vyjadřování necenzurovaných představ neoficiálních nositelů dějin*“ a kladou si tedy otázku, zda „*nesvědčí... neoficiálnost nápisů o okamžité potřebě sdělit výzvu, informaci nebo vyznání nebo cokoliv jiného, co je důležité zprostředkovat od určitého jedince určitému jedinci nebo určité skupině?*“ (Beneš, Hrníčko, 1993, s. 7).

Nejen zámky lásky, ale také sochy, kterých se lidé dotýkají pro štěstí nebo ve víře, že se jim splní jejich přání, jsou ve velké míře spjaté s turismem. Lidé se takto dotýkají například reliéfů u sochy Jana Nepomuckého na Karlově mostě a blízké desky s křížem v místě, kde byl svržen do Vltavy (Košílková, 2009). Ve veřejném prostoru tak zůstává stopa po této činnosti ve formě naleštěných částí soch. Podobně je s turismem spojené i házení mincí do studní nebo fontán pro štěstí nebo pro splnění přání. Turisté házejí mince například do fontány di Trevi ve víře, že se do Říma někdy vrátí (Travaini, 2004).

---

18 V Jordánsku proběhl výzkum latrinálií, z něhož vyplynulo, že láska je na dámských univerzitních toaletách nejčastějším tématem latrinálií, na pánských je až na pátém místě (Mahmoud, 2019).

Další stopou zanechanou ve veřejném prostoru, která však již s turismem nesouvisí, jsou boty visící na drátech, takzvané *shoefiti*. Pro tento fenomén se nabízí více možných vysvětlení: mohou označovat teritoria působení gangů nebo místo obchodu s drogami, ale také mohou být stopou po přechodovém rituálu, například po prvním pohlavním styku, ukončení studia nebo vojenské služby (de Vos, 2012).

Také vojáci v Meranu, jak jsem již zmínila (viz Historie fenoménu zámků lásky), prováděli přechodový rituál při odchodu do civilu, tentokrát pomocí zámků. V českém prostředí vojáci zase odpočítávali dny vojenské služby stříháním metru (Votruba, 2011). Liberecký deník však v článku o zámcích lásky mimo jiné cituje vzpomínky Milana Skaláka na „(v)ojenský zvyk dát při odchodu do civilu zámek na bránu, zamknout a zahodit klíč. To byly časy“ (Prošková, 2014).¹⁹

---

¹⁹ Existenci tohoto zvyku v České republice se mi nepodařilo ověřit z odborných zdrojů.

2. Metodologie

2.1.1 Specifika výzkumu

Časový souběh první a druhé vlny pandemie koronaviru Covid-19 v roce 2020 a 2021 se zpracováním mé bakalářské práce měl samozřejmě na tuto práci dopad. Jelikož téma zámků lásky úzce souvisí s turismem, ovlivnila pandemie můj naplánovaný výzkum celkem zásadně. Do Prahy postupně přestávali přijíždět turisté, až se nakonec v období tvrdého lockdownu turismus úplně zastavil. Toto mělo vliv nejen na množství nově připevňovaných zámků lásky, ale také omezilo možnost vést s aktéry připevňování rozhovory.

V průběhu zpracovávání své bakalářské práce jsem tedy musela v důsledku pandemie a jejího dopadu na cestovní ruch pozměnit metody výzkumu. Jednu z hlavních, původně plánovaných metod výzkumu — pozorování aktérů při připevňování zámků lásky a rozhovory s nimi (se zaměřením na turisty ze zahraničí), jsem byla nucena přehodnotit a nahradit dotazníkovým šetřením.

Dále jsem v této souvislosti svou pozornost více zaměřila na obsahovou analýzu internetového obsahu a rozhovory s informátory, od nichž jsem zprostředkovaně získávala informace o dané problematice.

Mé obavy z toho, že by zámků lásky v důsledku pandemie a jejich odstraňování odpůrci ubylo v centru Prahy natolik, že by již nebylo možné vytvořit mapu jejich výskytu, se naštěstí nenaplnily.

Nastalá situace mi naopak nabídla příležitost k dalšímu zajímavému pozorování a možnost sledovat vývoj fenoménu připevňování zámků lásky při omezení turismu.

2.1.2 Průběh pozorování a tvorba mapy

Pozorování probíhalo v časovém rozmezí od dubna 2020 do května 2021. Při vymezování lokality pro výzkum jsem, nejen z důvodu rozsahu práce ale i možnosti reálně fyzicky dané teritorium obsáhnout, zvolila Historické centrum Prahy – Pražskou památkovou rezervaci²⁰.

Ve výše uvedeném časovém rozmezí jsem opakovaně vyhledávala místa výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy. Cíleně jsem s postupným mapováním dané lokality začala u míst výskytu zámků lásky mně již dříve známých. Následně jsem vytipovala místa s velkou pravděpodobností výskytu zámků lásky. Jelikož se klíč po uzamknutí zámku často vhadzuje do vody, předpokládala jsem, že se bude jednat spíše o mosty a nábřeží, než ostatní místa Historického centra. K určení konkrétních míst s velkou pravděpodobností výskytu zámků lásky jsem využila mimo jiné aplikaci Mapy Google a vizuální dokumentaci sdílenou na elektronických sociálních sítích. Například funkce Street View v Mapách Google mi pomohla stanovit potenciál daného místa pro připevnění zámků lásky.

Zároveň jsem se snažila mapovat i další náhodná místa možného výskytu zámků lásky v dané lokalitě. Celou oblast jsem postupně prozkoumávala a výskyt zámků zaznamenávala do mapy. Výsledkem této mé činnosti je mapa výskytu zámků lásky, vytvořená pomocí geografického informačního systému QGIS.

Jsem si vědoma toho, že mnou vytvořená mapa je pouze orientační, a to nejen proto, že jsem se primárně zaměřila na místa výskytu zámků lásky v blízkosti řeky a jistě neobsáhla kompletně všechna ostatní, ale i v důsledku neustále se měnícího stavu a situace v průběhu mnou sledovaného období.

Významným nástrojem při mém pozorování bylo i pořizování fotodokumentace nalezených zámků v dané lokalitě, jehož cílem nebylo primárně zachytit podobu místa výskytu zámků lásky, ale především podobu zámků samotných.

---

²⁰ Historické centrum Prahy zahrnuje území Starého Města, Josefova, Malé Strany, Hradčan, Nového Města, Vyšehradu a částečně Vinohrad, Holešovic, Podolí, Nusle a Smíchova (Odbor památkové péče, 2014).

2.1.3 Dotazníková šetření

Dotazníkové šetření umožňuje získat velký počet informátorů a dat, to je jeho nespornou výhodou. Nevýhodou je naopak možná dezinterpretace informátory a také jistá náročnost přípravy dotazníku, při níž je potřeba zvážit mimo jiné vhodný způsob jeho distribuce (Janeček, 2014). Dotazník se skládá z otevřených nebo uzavřených otázek, které jsou zodpovídány ústně nebo písemně (Toušek, 2012). Susan C. Weller (2015) radí mít při tvorbě dotazníku stále na zřeteli cíl výzkumu, otázky pokládat jednoduše a jasně. Při tvorbě svých dotazníků jsem se snažila těmito doporučeními řídit a otázky formulovat co nejprecizněji.

Vytvořila jsem dva dotazníky pomocí Google Forms. První byl určen pro zahraniční turisty, druhý dotazník pro českou veřejnost. Oba dotazníky jsou součástí příloh této práce, viz Příloha 2 a 3.

První dotazníkové šetření nahradilo původně plánované rozhovory se zahraničními turisty, které měly probíhat na místě připevňování zámků. Tuto náhradní metodu jsem vyhodnotila jako nejvíce vhodnou vzhledem k tomu, že na informátory nekladla velké časové nároky a slibovala větší pravděpodobnost získání odpovědí. Oslovila jsem celkem 38 zahraničních turistů, kteří připevnili zámky lásky v Praze a fotografie svých zámků sdíleli na elektronických sociálních sítích, konkrétně Facebooku a Instagramu. Vyhledala jsem je pomocí fotografií se sdílením lokace Love lock bridge Prague²¹ a hashtagů #lovelocksprague a #praguelovelocks. Cílem dotazníku bylo zjistit jejich motivace k umístění zámků lásky, výběru konkrétního místa a následovnému sdílení fotografie, dále pak ověřit mou hypotézu, že připevnění zámku je častěji nápad žen než mužů. V úvodu dotazníku jsem představila sebe a svůj výzkum. Samotný dotazník byl složen z 15 otevřených, uzavřených a polootevřených otázek. V závěru měli informátoři možnost se k dané problematice volně vyjádřit. Odpovědi jsem shromažďovala od února do dubna 2021 a získala jsem jich celkem šest. Za jediný problém tohoto dotazníkového šetření považuji jazykovou bariéru u jednoho z informátorů.

Pomocí druhého dotazníku jsem chtěla především zjistit, jak je česká veřejnost seznámena s fenoménem zámků lásky a jaký na něj má názor. Metodu dotazníku jsem v tomto případě vybrala kvůli výše zmíněné možnosti oslovit větší počet informátorů. Na začátku dotazníku jsem krátce představila svůj výzkum, vysvětlila, co jsou zámky lásky, a přiložila ilustrační fotografii. Po úvodních sociodemografických otázkách následovaly čtyři otevřené otázky

---

21 Takto je turisty označován Karlův most, jeho okolí i most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna.

a filtrační otázka, zda informátor sám zámek lásky někdy připevnil. V případě jeho kladné odpovědi pro něj byly určeny další čtyři otevřené a dvě polouzavřené otázky. Závěrem byl opět poskytnut prostor pro vlastní volné vyjádření. Dotazníkové šetření bylo realizováno od února do dubna 2021, pro distribuci jsem vybrala elektronické sociální sítě Facebook a Instagram. Podařilo se mi získat celkem 60 odpovědí, z toho čtyři od osob, které zámek sami připevnili. Přibližně tři čtvrtiny informátorů tvořily ženy. Zastoupeny byly téměř všechny věkové kategorie (vyjma kategorie 60–69 let). Většina informátorů (necelé tři čtvrtiny) spadala do věkové kategorie 20–29 let, což přisuzuji jedné z forem distribuce, a to sdílení dotazníkového šetření na Facebooku ve skupině pro studenty. Po vyhodnocení tohoto dotazníkového šetření bych zpětně lépe formulovala otázku *Kdy a kde jste poprvé slyšeli o zámcích lásky?* a sloveso „slyšet“ nahradila výrazem „setkat se (slyšet nebo vidět)“.

2.1.4 Rozhovory

Další metodou, pomocí níž jsem získala data od informátorů, byly rozhovory. Ty mohou být strukturované, u nich jsou otázky i jejich pořadí pevně dané, nestrukturované, které nemají dopředu připravenou osnovu, nebo polostrukturované (Toušek, 2012). Já jsem zvolila polostrukturovaný rozhovor. *„Při polostrukturovaném interview má výzkumník předem připravená témata, jež se mají stát předmětem rozhovoru. Výzkumník si může předem stanovit jejich pořadí, ale samotné interview má do značné míry volný průběh“* (Soukup, 2017, s. 101). Hendl tento typ rozhovoru nazývá rozhovor podle návodu. *„Návod k rozhovoru představuje seznam otázek nebo témat, jež je nutné v rámci interview probrat. Tento návod má zajistit, že se skutečně dostane na všechna pro badatele zajímavá témata.“* (Hendl, 2005, s. 174).

Při výběru informátorů jsem se snažila zohlednit různé skupiny aktérů a oslovit jejich zástupce. Prvním informátorem, se kterým jsem vedla rozhovor, byl Janek Rubeš, který natáčí videa o odstraňování zámků lásky. Rozhovor proběhl v přátelském duchu online s využitím programu Skype. Na začátku rozhovoru jsem představila výzkum a získala informovaný souhlas a souhlas s nahráváním. Rozhovor trval přibližně 30 minut. Přepis rozhovoru se nachází v Příloze 4. Druhý rozhovor jsem vedla s Romanem Kotrčem, mluvčím Sdružení výtvarníků Karlova mostu. Tento rozhovor se uskutečnil telefonicky bez nahrávání.

Další aktéři, které jsem oslovila, preferovali e-mailovou komunikaci. Případně jsem sama usoudila, že můj dotaz lze krátce zodpovědět touto formou. Jednalo se o Národní památkový ústav a Městskou policii hlavního města Prahy. Dále jsem kontaktovala Technickou správu komunikací, Muzeum hlavního města Prahy a firmu LoveLock, prodávající zámky lásky. Všichni informátoři souhlasili s použitím svých odpovědí v této práci. Asociaci českých lockpickerů se mi nepodařilo kontaktovat.

2.1.5 Etika výzkumu

Všichni výše uvedení informátoři dali ústní nebo písemný souhlas s použitím svých odpovědí v této práci. Informátoři, které jsem kontaktovala přes jejich příspěvky na elektronických sociálních sítích, jsou anonymizováni. Ve výpovědích citovaných v textu je doplněna diakritika, nespisovný jazyk je ponechán. V přílohách uvádím výpovědi v přesném znění.

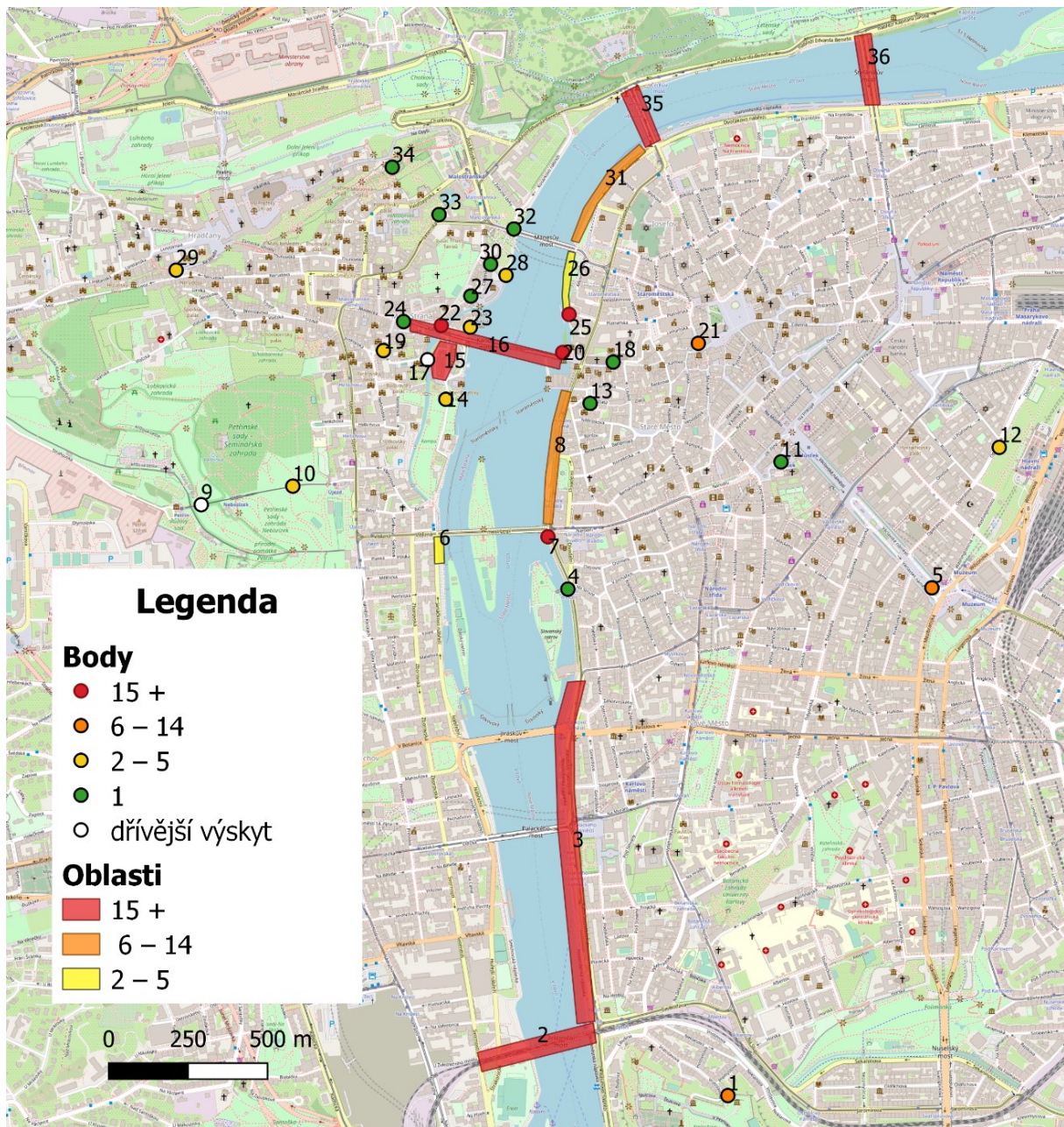
Přípevněné zámky lásky, jejichž fotografie jsem pořídila a jsou součástí práce, na sobě v některých případech mají i příjmení nebo portrét přípevnějících. Zámky jsou přípevněny na veřejném prostranství, a proto vycházím z toho, že přípevnějící předpokládali, že jejich jméno či fotografii ostatní uvidí.

Při obsahové analýze elektronických sociálních sítí jsem vnímala nutnost přistupovat k těmto informacím citlivěji, i když jsou i tyto informace veřejně přístupné. Příspěvky na sociálních sítích byly studovány obecně s cílem získat ucelený obraz o dané problematice.

Při realizaci výzkumu jsem se musela zamyslet i nad dalšími případnými dopady zveřejnění výsledků této práce. Mapa výskytu zámků lásky by mohla navést k odstranění (případně přípevnění) zámků v daných lokalitách. Domnívám se však, že tento dopad bude minimální vzhledem ke skutečnosti, že výskyt zámků lásky je proměnlivý v čase.

3. Empirická část

3.1 Výskyt zámků lásky

Obrázek 1: Mapa výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy, vlastní zpracování (program QGIS).

V této části práce uvedu jednotlivé lokality výskytu zámků lásky v oblasti Historického centra Prahy. Tyto lokality jsou zároveň vyznačeny na mapě, kde jsou barevně rozlišeny podle počtu připevněných zámků.²² Jednotlivými místy se budu podrobněji zabývat a popíšu výsledky svého pozorování. Po zmínění lokality v textu uvádím v závorce její číselné označení na mapě. Dále krátce zmíním jeden z dílčích výsledků dotazníkové šetření a závěrem shrnu kritéria volby místa k připevnění zámku lásky.

Nejnámějším místem výskytu zámků lásky v Praze je nejspíše Karlův most (16). Konkrétně bývají zámky lásky připevňovány především na ozdobnou mřížku v místě údajného svržení svatého Jana Nepomuckého do Vltavy.²³ Nejvíce zámků se nachází ve spodní části mřížky, protože zde zámky zůstávají delší dobu, neboť je jejich odstraňování v tomto místě z důvodu špatné přístupnosti problematické. Zámky lásky se vyskytují i na jiných místech Karlova mostu – tři zámky jsem zaznamenala na lampách²⁴ a jeden na zábradlí u schodů na Kampu. V minulosti byly zámky k vidění i na lucerně u sochy Piety (Kotrč, 2021).²⁵

Dalším oblíbeným místem pro umístění zámků lásky je zábradlí na Křižovnickém náměstí (20)²⁶ v blízkosti Karlova mostu, i zde bývají zámky pravidelně odstraňovány. Na počátku svého pozorování jsem zde zachytila větší počet zámků lásky, po odstranění se další zámky v době omezeného turismu již v takové míře neobjevily. Dále se zámky nacházejí na zábradlí mostu přes Čertovku pod Karlovým mostem (22)²⁷, kde opět v průběhu pozorování jejich počet kolísal, a na místě zůstávaly spíše ty hůře přístupné. Zámky se též vyskytují u Vltavy na plotě blízkého dětského hřiště a na plotě vedle něj (23).

Zámky najdeme nejen na Karlově mostě a v jeho okolí, ale také na všech ostatních mostech v centru Prahy, jejichž konstrukce to umožňuje. Na železničním mostě u Vyšehradu (2) jsou zámky lásky rozprostřeny po celé jeho délce a dále od sebe. Na Čechově mostě (35)²⁸ a Štefánikově mostě (36)²⁹ bývají soustředěny v úsecích, kde je připevnění technicky možné.

Zámky bývají připevňovány také na zábradlích na nábřežích a jinde v blízkosti řeky, a to zřejmě proto, že některé mosty připevnění zámku konstrukčně nedovolují. Na Náplavce (3)

---

22 V mapě pracuji s nejvyšším počtem zámků lásky, který byl na daném místě zaznamenán současně v jednom okamžiku, v období od dubna 2020 do května 2021.

23 Viz Příloha 7, Obrázek 1.

24 Viz Příloha 7, Obrázek 4.

25 Viz Příloha 7, Obrázek 31.

26 Viz Příloha 7, Obrázek 2 a 3.

27 Viz Příloha 7, Obrázek 5.

28 Viz Příloha 7, Obrázek 6.

29 Viz Příloha 7, Obrázek 7.

a Smetanově nábřeží (8) se zámky vyskytují většinou jednotlivě a dál od sebe. Zámky se nacházejí také u mostu Legií, z jedné strany na Janáčkově nábřeží (6) a na druhém břehu na Masarykově nábřeží (na zábradlí u veřejného WC) (7)³⁰. Větší množství zámků jsem pozorovala také na Alšově nábřeží, na mříži u přístaviště (25)³¹. Ve zbylém úseku Alšova nábřeží (26) naopak najdeme zámků poměrně málo, nejspíše z důvodu šířky zábradlí, častěji se zde ale vyskytují barevné stužky a provázky. Dva zámky jsem zaznamenala také na levém břehu mezi Karlovým a Mánesovým mostem (28) a šest na Dvořákově nábřeží (31).

Zámky lásky se v Praze nacházejí i dál od řeky, například na lampách. Konkrétně jsem našla tři v Lázeňské ulici (19)³² a po jednom v Mostecké ulici (24), na Jungmannově náměstí (11), na lampě u nejužší pražské uličky v ulici U Lužického semináře (27) a na lampě ve Stříbrné ulici u Anenského náměstí (13).

Dále jsem zámky zaznamenala na Vyšehradě na mřížce na vyhlídce nad Gorlicí (1). Na kašně na Malém náměstí (21) byly zámky v dubnu 2020, po jejich odstranění zde však už nově po dobu mého pozorování znovu nepříbyly. Zámky lásky se vyskytovaly také na Václavském náměstí na plotě kolem sochy svatého Václava (5)³³ a na Kampě na plůtku kolem památného stromu platanu (14). Další zámky byly připevněny na zábradlí v Opletalově ulici na kraji Vrchlického sadů (12) a na mříž na okně domu u Radnických schodů (29)³⁴.

Jak jsem již výše uvedla na příkladu lamp, zámek lásky bývá někdy připevněn i izolovaně. Po jednom zámku jsem zaznamenala u mostu na Slovanský ostrov (4), na mříži vstupu do Vlašské kaple Nanebevzetí Panny Marie v Karlově ulici (18) na domě u parku Cihelná (30), na plotě u Mánesova mostu (32), ve Valdštejnské zahradě na plotě (33) a v Malé Fürstenberské zahradě na dveřích od věže (34).

Dříve byl známým místem s výskytem zámků lásky most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna (17)³⁵ blízko Lennonovy zdi. V současnosti je zde umístěna vývěska, kterou místní obyvatelé vyzývají turisty k respektování tohoto místa a nepřipevňování zámků lásky³⁶. Místní zde také zámky vlastními silami pravidelně odstraňují (Rubeš, 2021). Osobně jsem se

---

30 Viz Příloha 7, Obrázek 8.

31 Viz Příloha 7, Obrázek 9.

32 Viz Příloha 7, Obrázek 12.

33 Viz Příloha 7, Obrázek 10.

34 Viz Příloha 7, Obrázek 11.

35 Viz Příloha 7, Obrázek 29.

36 Viz Příloha 7, Obrázek 14 a 15.

na tomto mostě po dobu svého pozorování s žádným zámkem nesetkala. V blízkosti se však vyskytly zámky na několika lampách na Kampě (15)³⁷.

Nakonec bych ráda zmínila Petřín, kde jsem výskyt zámků lásky předpokládala, protože je toto místo mezi Čechy obecně považováno za romantické. V roce 2019 byly zámky lásky zachyceny na Street View v aplikaci Mapy Google na mostě přes lanovku (9), v současnosti se na tomto místě žádné nenacházejí, opět se zde ale vyskytují provázky. Dva zámky jsem poté našla níže u podchodů pod lanovkou (10).

Také v dotazníkovém šetření jsem se zabývala výběrem místa k připevnění zámků lásky. Čtyři informátoři, kteří vyplnili dotazník určený české veřejnosti, sami umístili zámek lásky, z toho dva v Praze. Ti svou volbu zdůvodnili takto: Praha je „známé místo pro tento koncept“ (i5) a Karlův most je „oblíbené místo v Praze“ (i19). Tři z dotazovaných zahraničních turistů si místo pro připevnění zámku vybrali za pomoci elektronických sociálních sítí ještě před příjezdem do Prahy. Další z cizinců si místo zvolil, podle toho, že zde zámky lásky osobně viděl. Rozhodnutí jiného ovlivnil partner, který dříve místo se zámky lásky v Praze navštívil. Jeden informátor si naopak vybral místo tak, aby byl jeho zámek dále od ostatních (I1-6).

Z výsledků pozorování výskytu zámků lásky a dotazníkového šetření vyplývá, že při výběru lokality pro umístění zámku lásky neexistují přesná pravidla, ale jedná se spíše o individuální volbu a preference. Aktéři pro umístění svého zámku lásky volí „známé místo“, kde již zámky jsou, někteří naopak preferují svůj zámek umístit izolovaně. Pozorování výskytu zámků lásky potvrdilo mou hypotézu, že nejvíce zámků se vyskytuje v blízkosti vody, právě tam se nacházejí i všechna (na mapě červeně označená) místa s 15 a více zámků. Místa, která se tomuto pravidlu vymykají, bývají turisticky frekventované lokality, jako například Václavské náměstí či okolí Pražského hradu. Zámky se vyskytují na mostech, zábradlích, plotech a mřížích, oblíbené jsou i pouliční lampy. Má domněnka, že existují místa s převažujícím výskytem zámků umístěných cizinci nebo Čechy se nepotvrdila.³⁸ Na základě pozorování jsem došla k závěru, že na volbu místa má vliv také odstraňování zámků. Zámky jsou v důsledku toho někdy záměrně umísťovány na hůře přístupná nebo méně viditelná místa.

---

37 Viz Příloha 7, Obrázek 13.

38 Zároveň ji však nemohu zcela vyvrátit, neboť z některých zámků, na kterých není nic napsáno nebo jsou na nich pouze iniciály, nelze vyčíst národnost osob, které je připevnily.

3.2 Typologie zámků lásky

3.2.1 Druhy zámků lásky podle vzhledu

Obrázek 2: Zámky lásky na Křižovnickém náměstí, 15. 4. 2020, fotografie autorky.

Zámky, které se používají jako zámky lásky, se většinou zamykají na klíč. V minimální míře se též vyskytují zámky s číselným kódem. Zde však již dochází kvůli absenci klíče k posunu jejich symbolického významu. Ojedinele se můžeme setkat i se zámky atypickými.³⁹

Zámky lásky bývají buď obyčejné, nebo k tomuto účelu již přímo vyrobené. Obyčejné zámky jsou různých velikostí a barev, k nejčastějším barvám patří zlatá a červená. Červená barva může být upřednostňována pro svou symboliku jako barva lásky. Tyto zámky někdy lidé připevňují bez dalších úprav. Častěji ale bývají obyčejné zámky různými způsoby vlastnoručně dozdobeny. Jedná se o nápisy a kresby na jedné nebo obou stranách zámku. Tato úprava bývá vytvořena popisovačem (většinou černé barvy), vyrytím ostrým předmětem nebo barvou. Zaznamenala jsem též zdobení samolepkou nebo třpytkami.⁴⁰

Zámky lásky, k tomu účelu přímo vyrobené, mohou být gravírované, ve tvaru srdce nebo barevné se vzorem. Klasické zámky s gravírováním textu a symbolů nabízí na internetu například firma Svatební diář za 679 Kč (Svatební diář, n.d.) a firma Tadytuto, v jejíž nabídce

---

³⁹ Viz Příloha 7, Obrázek 16.

⁴⁰ Viz Příloha 7, Obrázek 17.

najdeme zámky zdobené siluetami zamilovaného páru i dalšími motivy za 650 Kč (Tadytuto, n.d.).

Firma Lovelock gravíruje nápisy na zámky lásky ve tvaru srdce. Další prodávané zámky lásky mají tvar dvou spojených srdcí. Také obchodní řetězec Flying Tiger, který má v Praze několik poboček, prodává za 90 Kč „*kódový zámek na kufr srdce*“, jak svůj produkt nazývá. I ten je však často používán jako zámek lásky.⁴¹

Dalším typem zámků lásky jsou zámky s barevnými vzory, například květinovými, se srdci či puntíky. Tyto zámky bývají následně opět vlastnoručně popisovány.⁴² Takový zámek „*s barevným potiskem a prostorem pro vepsání jmen*“ nabízí Mall.cz za 92 Kč. Jeho vzhled navrhli žáci Jedličkova ústavu, kteří z každého prodaného kusu dostávají 10 Kč (Mall.cz, n.d.). Na serveru Fler – Kreativní svět se můžeme setkat se zámky ručně zdobenými polymerovou hmotou (Dracek89, n.d.).

Při pozorování jsem na některých místech výskytu zámků lásky (například na Petříně a Alšově nábřeží) narazila na stuhy a tkaničky, které by mohly být spontánními náhradami zámků lásky. Někde lze také vidět nápisy (podobné těm na zámcích lásky) na okolních stěnách či jiných plochách. Na Karlově mostě a u blízkého dětského hřiště jsem viděla malované putovní kamínky⁴³. Také Borraz (2019) a Houlbrook (2021b) se při svých výzkumech setkali v místech výskytu s odlišnými předměty (například zmíněnými stuhami), které lidé v místě výskytu zámků zanechali. Na rozdíl od Houlbrook (2021b) jsem se nesešla s popsáním zámku formou palimpsestu, kdy by byl původní nápis překryt dalším.

---

41 Viz Příloha 7, Obrázek 18 a 19.

42 Viz Příloha 7, Obrázek 20.

43 Kamínky, které jsou umístovány na veřejném prostranství, z vrchní strany jsou pomalované, na spodní straně je napsáno PSČ města tvůrce, nápis Kamínky a logo Facebooku. (Kamínky, n.d.).

3.2.2 Druhy zámků lásky podle funkce

Obrázek 3: Zámek vyjadřující partnerskou lásku, železniční most u Vyšehradu, 12. 8. 2020, fotografie autorky.

Obrázek 4: „Turistický“ zámek lásky, Janáčkovo nábřeží, 13. 7. 2020, fotografie autorky.

Z nápisů a symbolů na zámcích lásky lze často vyčíst i jejich funkci. Tou nejběžnější je vyjádření partnerské lásky. Na těchto zámcích bývají typicky napsána jména nebo iniciály zamilovaných párů, často také se symboly, zkratkami a daty.

„*Simona a David = VL 2020*“⁴⁴

„*Nadine & Julian I ♥ LOVE YOU 18.08. 2019*“

1. strana „*P + T = ♥*“ doplněné symboly „*;)*“ a „*☺*“, 2. strana „*Pavel + Tereza Hanelovi*“

„*ELIŠKA ♥ TOM 5 LET*“ (oslava výročí)

„*He said yes!*“ (pravděpodobně zasnoubení)⁴⁵

---

44 VL – zkratka pro „velká láska“, viz s. 18 této práce, viz Příloha 7, Obrázek 20.

45 Viz Příloha 7, Obrázek 21.

Všichni informátoři, oslovení v mých dotazníkových šetřeních, připevnili zámek lásky se svým partnerem. Oslavili tím svůj vztah (I2) nebo jeho výročí (I1), popisují to jako romantické (I3) (i5) či roztomilé (I4).

Další skupinu tvoří zámky oslavující přátelství nebo rodinné pouto dvou či více osob. Někdy jsou přátelství či rodinný vztah na zámku přímo zmíněny, jindy je naopak těžké rozlišit, zda se jedná o skupinu přátel či příslušníky jedné rodiny.

„*K+D= BESTIES*, 2. strana *2010 2020 LOVE U*“⁴⁶

1. strana „*Linda + Julča*“, 2. strana „*BFF*“

1. strana „*MAMOZO FAMILY*“, 2. strana „*24. 12. 2018*“

„*V + E + T*“ vepsáno v symbolu srdce

„*Alesha Nika Serge 02.08.19*“

„*JO'S 40TH 3/6/19 JO, MARCELLE, & CLAIRE*“ (narozeniny)

Zámek lásky může být též vzpomínkou na blízkou osobu, která zemřela.

1. strana „*Gyui – Joshua 2014 I will never forget! I will always Love you!* a symbol zlomeného srdce, 2. strana „*Love Rising 2014*“⁴⁷

V Historickém centru Prahy se objevují také zámky, kterými turisté sdělují, že Prahu navštívili, nebo zde strávili svou dovolenou. To vyvozují z nápisů „Praha“ či „dovolená“ v různých jazycích.

„*Curtis Dean Crow 11-28-1969 visited Prague 11-28-2019*“

„*Amandine & Guillaume Ferier 2020*“

„*Prag 2020 U + Cr*“⁴⁸

Na některých zámecích vyjadřují lidé svá individuální přání.

„*May my people be healthy and happy* ♥“⁴⁹

„*Ať jsem prosím milovaná a je to oboustrané ať je šťastný...*“⁵⁰

„*2020 НЕПОДВЕДИ*“ (česky „nezklam mě“) ⁵¹

---

46 Viz Příloha 7, Obrázek 23.

47 Viz Příloha 7, Obrázek 24.

48 Viz Příloha 7, Obrázek 25.

49 Viz Příloha 7, Obrázek 26.

50 Viz Příloha 7, Obrázek 27.

51 Viz Příloha 7, Obrázek 28.

Obyčejné nepopsané zámky lásky je samozřejmě nemožné zařadit do výše zmíněných kategorií. Avšak i u zámků s nápisy nelze jejich funkci vždy jednoznačně určit. Někdy z nich nelze například vyčíst vztah osob, které zámek připevnili (například „*HUBA + DRŽKA*“) nebo správně interpretovat uvedené datum, zvláště pokud se jedná o jediný údaj. Tyto zámky se tedy nedají s určitostí zařadit do žádné z výše uvedených kategorií. Pokud bych je tedy přesto chtěla do některé z kategorií začlenit, představovalo by to z mého pohledu určité riziko dezinterpretace, proto jsem od tohoto záměru upustila. Zároveň mohou v některých případech zámky spadat do více zmíněných kategorií současně.

3.3 Aktéři

3.3.1 Česká veřejnost

Podle dotazníkového šetření s šedesáti informátory můžeme u české veřejnosti pozorovat celkem vyrovnaný poměr pozitivních, negativních a neutrálních názorů na fenomén zámků lásky. Pokud se však zaměříme pouze na informátory žijící v Praze, převažuje u nich k zámkům lásky postoj negativní.

Informátoři, kteří vnímají zámky lásky pozitivně, na nich oceňují jejich symboliku: „*Libí se mi to, mám ráda symbolické věci*“ (i23), „*Je to hezký symbol*“ (i17). Dalším příkladem pozitivní reakce je: „*Myslím si, že je to krásný zvyk, který už tak nějak patří k některým památkám*“ (i2).

V negativních odpovědích je naopak zmiňováno ohrožení mostů, ničení památek a někdy také narušení jejich estetiky: „*Když je jich někde jen pár, tak to snesu. Ale například na Karlově mostě a podobně známých památkách mi to vyloženě vadí. Nejen, že to zatěžuje konstrukci mostů, ale vypadá to i nevhledně, když někde visí chumel zámků :).*“ (i26). Někteří informátoři považují zámky lásky za „*zbytečný kýč*“ (i36) či „*symbol turismu*“ (i17), další kritizují zámky lásky, protože nepocházejí z českého prostředí „*zvyk zavlečený z ciziny*“ (i39), „*rozlezlá tradice, která se nehodí (do) našeho prostředí*“ (i54).

Jiní informátoři mají k zámkům lásky postoj neutrální nebo ambivalentní: „*Nijak mně to nevadí, sám bych si nešel takový zámek zavěsit, ale někteří lidé to můžou vnímat nějak jinak*“ (i37), „*Nemám vyhraněný názor, gesto se mi líbí, ale neměli by se dávat tam, kde mohou*

poničit památku“ (i9). I zde jeden z informátorů řeší otázku rozšíření zámek lásky: „Je to pěkné, ale mělo by to být např. jen na tom známém mostě v Paříži. Když je to skoro všude, tak už to nemá takové kouzlo“ (i29).

Se zámky lásky se informátoři poprvé setkali například v Praze nebo na dovolené v zahraničí. „*Určitě jsem je nejdřív někde viděla (nejspíš v Praze poprvé) a pak jsem o nich možná něco četla a blíže se seznámila s jejich významem“ (i13). Často je také poprvé viděli na internetu, elektronických sociálních sítích nebo v televizi, například v reportážích či romantických filmech. Někdy se s pojmenováním „zámky lásky“ setkali až později, nebo tento pojem vůbec neznali.*

K výskytu zámek lásky byla většina informátorů schopna uvést příklady míst, kde zámky lásky můžeme najít. Často byla zmiňována Praha (Karlův most) a také zahraniční města (Paříž), v odpovědích se objevovala ale i jiná místa v České republice (Ostrava).

Na otázku o původu zámek lásky odhadovalo 18 z 60 informátorů, že zámky lásky pocházejí z Francie nebo Paříže. Podle mého názoru by to mohlo být způsobeno tím, že Paříž je považována za „město lásky“ nebo také tím, že v médiích bylo opakovaně referováno o poškození mostu Pont des Arts v důsledku umístování zámek lásky. Další informátoři tipovali jako zemi původu zámek lásky Itálii. Čína se naopak v odpovědích objevila pouze dvakrát, ačkoli je na internetu připevňování zámek lásky často představováno jako starý čínský zvyk.

3.3.2 Připevňující

Druhou skupinou aktérů jsou ti, kteří zámky lásky připevňují, jedná se jak o zahraniční turisty, tak i Čechy. Jak jsem již v minulé kapitole uvedla, všichni informátoři připevnili zámek lásky se svým partnerem. S nápadem přišel buď muž nebo žena, či oba společně. Nepotvrdila se tedy má hypotéza, že tuto činnost iniciují především ženy.

Ve svém dotazníkovém šetření jsem získala odpovědi od šesti zahraničních informátorů z Irska, USA, Izraele, Kanady a Řecka. Jeden informátor se o zámecích poprvé dozvěděl v Praze, další o nich slyšel v souvislosti s mostem v Paříži, pro jiné byli zdrojem informací partner (I4) či přátelé (I6), ale také Google Mapy (I3). O důvodech připevnění zámku lásky a volbě místa v Praze, zmiňovaných zahraničními informátory, jsem psala již výše. Nyní se

tedy zaměřím na to, proč si k připevnění zámku lásky zvolili právě Prahu. První pár si vybral Prahu, protože zde byl na své výročí (I1), další dva páry zde strávily svou první společnou dovolenou s partnerem (I2) (I6), jeden z nich to bral jako „*zvláštní příležitost, protože se zdá, že tuto tradici nemá mnoho míst*“ (I2). Žádný z informátorů zámek nikde jinde, než v Praze nepřipevnil. Jedna informátorka doplňuje, že podle ní stačí zámek připevnit na jednom místě, protože „*zámek symbolizuje trvalou lásku*“ (I2). Tři zahraniční turisté si zámek koupili v Praze a tři si zámek přivezli s sebou.

Z dotazovaných Čechů umístili v Praze zámek lásky dva. Žena z Olomouckého kraje připevnila zámek lásky před pěti lety (i5). Žena z Prahy zvolila pro umístění Karlův most v roce 2017 a připevnění zámku lásky zdůvodňuje slovy: „*(s)ymbol lásky, věčnost?*“, což by se dalo vyložit jako její vnímání zámku jako zhmotnění lásky (i19).

Přestože se zaměřuji na zámky lásky v Praze, zmíním zde i dva české informátory, kteří připevnili zámek lásky jinde, neboť tyto příklady odrážejí motivaci aktérů k výběru místa. Muž z Pardubického kraje umístil s přítelkyní zámek lásky ve svém městě, protože ho mají rádi a je to „*trend*“, přestože považuje zámky lásky za „*plýtvání kovem*“ (i49). Žena ze Středočeského kraje připevnila zámek lásky v Paříži v roce 2013 s tehdejším přítelem, výběr Paříže jako místa zdůvodňuje takto: „*... je tím vyhlášené a vnímali jsme ho jako ,to jediné opravdové*“ (i29).

Všichni informátoři, kteří zámek lásky připevnili, až na jednoho, spadají do věkové kategorie 20-29 let. Z analýzy fotografií sdílených na elektronických sociálních sítích však vyplývá, že zámky lásky připevňují lidé různých věkových kategorií.

3.3.3 Instituce

Jednotlivé instituce, kterých se problematika výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy dotýká, na nastalou situaci reagují různými způsoby.

Národní památkový ústav zastoupený pracovnící styku s veřejností Mgr. Andreou Holasovou pokládá zámky lásky za „*kontroverzní fenomén*“. Její kolega památkář PhDr. Jiří Chmelenský doplňuje, že se jedná o „*soudobý prvek, který kulturní památky či objekty v plošně chráněných územích, jako je pražská památková rezervace (PPR), vizuálně znehodnocuje*“.

Lidé připevňující zámky lásky, tímto svým konáním zároveň porušují nedotknutelnost soukromého vlastnictví a někdy i ničí cizí majetek. Proti zámkům lásky mohou zasáhnout pouze vlastník a správce památky, v případě Karlova mostu jsou jimi Hl. m. Praha a Technická správa komunikací hl. m. Prahy. Národní památkový ústav tedy prakticky nemá v dané situaci pravomoc zakročit a klade tedy důraz alespoň na osvětu. V extrémních případech však může podat podnět k zahájení sankčního řízení s majitelem. Holasová dále připomíná: „*Lidé k takovému konání tíhnou, to se nedá nic dělat, nicméně každé takové počínání by se měl člověk snažit kultivovat a nepodléhat laciným módním trendům, které postrádají sebemenší hloubku, nadto jsou mnohdy podpořeny reklamou a komercí*“. Sama zámky lásky považuje za stejně velký problém jako graffiti, které se objevilo na mostním pilíři Karlova mostu a bylo v médiích více diskutováno. Dále upozorňuje i na znečištění dna Vltavy klíčky od zámků lásky. Řešením by podle ní mohlo být umístění speciální mříže určené k připevňování zámků lásky, doplněné o schránku na klíčky (NPÚ, 2021).

Městská policie hlavního města Prahy se k dané problematice vyjádřila ústy své mluvčí Ireny Seifertové, která konstatovala, že připevnění zámku lásky probíhá velmi rychle a „*je téměř nereálné, aby strážníci chytili ‚pachatele‘ přímo při činu*“. Také je přesvědčena o respektu k policejní uniformě, který od připevnění zámků odrazuje. Dále doplňuje, že městská policie v souvislosti se zámky lásky pomáhá v období sv. Valentýna řešit problém pouličního prodeje zámků, který porušuje Tržní řád (MP Praha – Seifertová, 2021).

Vedoucí skupiny metodiky Úseku výkonu služby Městské policie hl. m. Prahy JUDr. Lubomír Morávek vysvětluje, že se Městská policie problému připevňování zámků lásky věnuje již dlouhou dobu, aktuální legislativa jí však neumožňuje účinný postih tohoto konání. Mohlo by být například klasifikováno jako znečišťování pozemní komunikace, neboť většina mostů je její součástí. Dále cituje Zákon č. 20/1987 Sb. § 9 odst. 3, pro případ, že je objekt památkově chráněn: „*organizace a občané, i když nejsou vlastníky kulturních památek, jsou povinni si počínat tak, aby nezpůsobili nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožovali zachování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek*“. Vymáhání dodržování tohoto zákona ale není v gesci Městské policie (MP Praha – Morávek, 2021).

Výše zmiňovaná Technická správa komunikací hl. m. Prahy, jež spravuje Karlův most, najímá různé společnosti, které se starají o údržbu a úklid dané oblasti a mají na starosti právě i odstraňování zámků. Tato jejich činnost však není nijak evidována, ani pro ni neexistuje žádný harmonogram (TSK, 2021).

Další institucí, dotčenou umístováním zámků lásky, je Sdružení výtvarníků Karlova mostu v čele s mluvčím Romanem Kotrčem. Ten dříve zámky na Karlově mostě a v jeho okolí, jakož i na Velkopřevorském mostě pravidelně každé úterý odstraňoval. V současnosti však usoudil, že to vzhledem ke snížení turistického ruchu v období pandemie Covid-19 není potřeba. I on v minulosti přišel s myšlenkou postavení konstrukce na zámky lásky, kterou se mu však zatím nepodařilo prosadit. Jednalo by se podle jeho plánu o konstrukci ve tvaru srdce, jež by sám jako umělecký kovář vytvořil. V roce 2013 nechal Kotrč místa, kde se vyskytovaly zámky lásky jimi záměrně zcela zaplnit, aby je mohl vyfotografovat a na tento problém mediálně upozornit.⁵² Odstraněné zámky podle jeho slov nekončí jen ve sběrném dvoře, ale například také v muzeu (Kotrč, 2021).

Etnoložka Mgr. Jana Viktorínová z Muzea hlavního města Prahy se v roce 2013 obrátila na Sdružení výtvarníků Karlova mostu a byla přítomna odstraňování zámků lásky. Zámky fotografovala a některé vybrala do sbírek. Zámky lásky ji zaujaly, protože je „*vyhodnotila jako zajímavý jev, (...) vizuálně dost nápadný a s potenciálem k budoucímu muzejnímu / badatelskému využití*“ (MMP, 2021).

3.3.4 Odstraňující

Nejen instituce, kterým řešení situace se zámky lásky přísluší, ale i angažovaní jednotlivci a skupiny se pokoušejí k řešení problému se zámky lásky v Historickém centru Prahy přispět. Zámky lásky na vlastní pěst odstraňují, případně tuto problematiku zároveň medializují.

Mediálně zřejmě nejznámější osobou spojenou s odstraňováním zámků lásky v centru Prahy je Janek Rubeš, který své zážitky z odstraňování zámků lásky a reakce lidí popisuje takto: „... *my jsme se báli, že jo, když jsme to dělali poprvé, tak jsme tam naběhli v sedm ráno na Karlův most v montérkách a začli jsme šmikát. Když jsme zjistili, že to je všem úplně jedno a Češi nás za to chválili: to je supr, že to čistíte. Pán mi strkal do ruky dvě stovky a říkal: kluci to je pro vás, díky. A já říkám: né. On: ať máte na chleba. A pak s devátou hodinou začli chodit turisti a najednou ten přístup byl úplně jinej a najednou to bylo: proč to ničíte, proč to dáváte pryč, vždyť to je krásný, vždyť to je tady tradice.*“ Jiní turisté, podle jeho slov, sledovali odstraňování se zaujetím, pořizovali si fotografie a podívovali se „*to nás nikdy nenapadlo, že*

---

⁵² Viz Příloha 7, Obrázek 29, 30 a 31.

se tohle s nima (zámky lásky) děje.“ Na Karlově mostě docházelo i k vyhoceným názorovým střetům, jak při odstraňování, tak při připevňování zámků lásky, kdy se Rubeš snažil připevňujícím jejich konání rozmluvit.

S kritikou odstraňování se Rubeš setkal nejen osobně, ale také v komentářích pod svým videem o odstraňování zámků lásky na Youtube kanálu. *„Tak to bylo nejvíc nenávisti, kterou jsem si kdy přečetl v reakci na naši práci...“* Zajímavá byla i reakce *„Podle tvýho přízvuku soudím, že seš Američan, jak si dovoluješ přijet do cizí země a odebírat lidem jejich tradici“.*

K navazující akci sbírky na zvon⁵³ dodává: *„A to je asi pro mě to nejlepší, co jsem kdy v životě viděl, že se jako složili ty diváci toho našeho pořadu a ten příběh k tomu vedl přes ty blbý zámečky lásky.“*

Rubeš zámky lásky odstraňoval pouze v centru Prahy, kde jejich výskyt považuje za extrémní. Zároveň také čistil dno Vltavy u Křižovnického náměstí pomocí „magnet fishing“⁵⁴ od klíčků a zámků, které spadly do vody. I on vidí řešení v postavení konstrukce na zámky lásky, avšak mimo centrum, například pod Nuselským mostem. K situaci se zámky lásky v centru Prahy se vyjadřuje velmi emotivně: *„Praha opravdu v tu chvíli netrpěla tím, že by potřebovala lákat lidi na máme Love bridge. Ta Praha 1 (...) byla tím turismem zdevastovaná, vysátá úplně na kost a teď jako odkopnutá, když to řeknu takhle. Normálně ji znásilnili a pak ji tam takhle nechali ležet, a ještě na ní připli ten zámeček lásky.“*

Odstraňování zámků se věnuje i již zmíněný Roman Kotrč. Mezi ním a Rubešem však panují neshody, kdo a jakým způsobem může zámky lásky na Karlově mostě odstraňovat. Rubeš inspiroval i další, kteří v odstraňování zámků sami pokračují.

Všichni výše zmínění odstraňují zámky lásky pomocí kleští nebo brusky, kterými připevněné zámky rozpojí. Jinou formu odstranění provádějí takzvaní „lockpickeři“. Ti zámky odemykají bez klíče a trénují si tím tuto dovednost.

---

53 Viz s. 15 této práce.

54 Lovění předmětů z vody magnetem.

3.3.5 Prodejci zámků lásky

O firmách prodávajících zámky lásky jsem psala již výše, z těchto společností jsem si vybrala firmu LoveLock, která se specializuje primárně na prodej zámků lásky a oslovila ji. Firma LoveLock prodává od roku 2017 zámky lásky a konstrukce, na které je lze připevnit, zároveň nabízí i instalaci prodejních automatů na zámky lásky. Na webových stránkách prezentuje svůj záměr takto: „*Naším cílem je vytvořit místa podobná jako jsou v evropských metropolích, zabránit ničení kulturních památek a konstrukcí mostů a pomoci při rozvoji turismu.*“ (Lovelock.cz, n.d.). Tato společnost prodává průměrně 200 kusů zámků lásky ročně, více na Valentýna a na Vánoce, nejoblíbenější jsou zámky v červené a bílé barvě. Zámky lásky se staly oblíbeným svatebním darem a firma proto začala nabízet i malé dřevěné krabičky a rámečky na stěnu k jejich umístění (LoveLock, 2021). Firma též prodává zámky na kočárek, na kterých je napsáno jméno a datum narození dítěte (Mimiplay, n.d.). Majitelka firmy vysvětluje: „*(z)ámek na kočárek vznikl náhodou s příchodem našeho vlastního dítěte.*“ Jedna konstrukce na zámky lásky od firmy LoveLock se nachází v Plzni, k realizaci prodejních automatů zatím nedošlo. Majitelka, dle svých slov, pozoruje pozitivní reakce na produkty firmy a zaznamenala pouze jednu negativní reakci, a to na instagramovém účtu (LoveLock, 2021).

Další firmy dříve nabízely sortiment zámků lásky v obchodech v Karlově ulici a v Karlových lázních (Rubeš, 2021). Zámky lásky také prodávali nelegálně pouliční prodejci, což řešila i městská policie (MP Praha – Seifertová, 2021).

3.4 **Role elektronických sociálních sítí**

Zámky lásky bývají často fotografovány a natáčeny, a to nejen těmi, kteří je připevnili, ale i jinými kolemjdoucími, především turisty. Tyto fotografie a videa aktéři poté umísťují na elektronické sociální sítě. Stéphane Borraz (2019) považuje toto sdílení připevňujícími za nepovinnou postliminální fázi rituálu uzamčení zámku lásky.

V dotazníkovém šetření připevňující uvádějí, že fotografie svých zámků lásky na Facebooku a Instagramu sdíleli pro uchování vzpomínek (I3, I4), dále také „*(n)a oslavu a připomenutí okamžiku a také pro zapamatování, na které místo jsme zámek připevnili*“ (I2), nebo protože

se jim dané místo a zámky líbily (I5). Žádný z informátorů však, oproti mému očekávání, neuvedl, že chtěl veřejně demonstrovat svůj vztah.

Na Instagramu jsou fotografie se zámky lásky označeny různými hashtagy (klíčovými slovy), například #lovelocks byl použit přibližně 235 000krát (lovelocks, n.d.), jeho český ekvivalent #zamkylasky pak 566krát (zamkylasky, n.d.). Na Facebooku označilo svou polohu v místě *Love lock bridge, Prague* necelých 1 400 lidí (Love lock bridge, Prague, 2021). Na dalších sociálních sítích, jako je Youtube a Tiktok, můžeme najít videa s průběhem umístění zámku lásky zveřejněná samotnými připevňujícími. Zámky lásky se dostaly do povědomí některých informátorů právě díky elektronickým sociálním sítím, například i díky videím Janka Rubeše o odstraňování zámků.

Jinou kategorií videa reprezentuje video o odstranění zámku lásky samotnou připevňující, uveřejněné na sociální síti Tiktok. Dívka po rozchodu s partnerem cestovala z Los Angeles do Soulu, aby zámek odstranila. Toto video se stalo virálním a dosáhlo 10,1 milionů zobrazení (kassieyeung, 2021).

Příkladem člověka, který má na elektronických sociálních sítích určitý dosah a veřejně podpořil zámky lásky, je Leoš Mareš. Ten na Instagramu sdílel fotografii, na které se svou manželkou připevňuje zámek lásky na Křižovnickém náměstí. Na tento příspěvek zareagovalo formou „To se mi líbí“ přibližně 31 100 lidí, komentáře příspěvek neumožňuje (leosmares, 2019). Tuto fotografii sdílela na svém instagramovém účtu firma LoveLock, která zámek vyrobila, s popisem „*zámeček lásky s iniciály #L13M si zamkl @leosmares s @monikamaresova v Praze u Karlova mostu. Vy už tam svůj máte?*“. Na negativní komentář Janka Rubeše pod tímto příspěvkem firma reagoval slovy: „*to kde zákazníci zámečky zamknou už neovlivníme*“ (lovelockcz, 2019).

Svůj postoj k zámkům lásky a podporu Janka Rubeše vyjádřil primátor Prahy Zdeněk Hřib, když na své facebookové stránce zveřejnil fotografii zámku s nápisem „Honest Guide“, který nechal vyrobit jako dárek pro Rubeše (Zdeněk Hřib – primátor Prahy, 2019).⁵⁵

Dalším z odpůrců zámků lásky aktivních na sociálních sítích je umělec FORnEvER. Ten na své facebookové stránce sdílel v roce 2017 fotografie a videa své instalace v Praze. Na most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna umístil k připevňujícím zámkům lásky klíčky

---

⁵⁵ Podle Janka Rubeše se jiní politici pokoušeli připojit k odstraňování zámků a prezentovat se fotografiemi této činnosti (Rubeš, 2021).

a barevné lístky s nápisem „Make Love, Not Locks“ a se svou facebookovou adresou (FORnEvER, 2017).

3.5 Turismus a zámky lásky

Vynalezená tradice připevňování zámků lásky se na konkrétních místech často pojí s příběhem o nešťastné lásce, o kterém většinou není jasné, zda je založen na skutečných událostech. Převážně se zřejmě jedná o příběhy smyšlené, sloužící podpoře zájmu turistů o danou destinaci nebo vytvořené ve snaze naplnit očekávání turistů. V samotných příbězích o nešťastné lásce se zámek jako takový buď vůbec nevyskytuje, nebo se objevuje až v pokračováních příběhu jako symbol lásky. Svůj příběh má i Praha, konkrétně most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna. Podle něj zde měl naplánovanou schůzku jeden milenecký pár. *„Pár patřil ke dvěma významným českým rodinám, které byly ve sporu. Milenci se plánovali setkat u mostu a políbit se, ale bohužel jejich rodiny objevily jejich tajemství a oba byli zabiti“*⁵⁶ (Dorling, n.d.).

Most přes Čertovku u Velkopřevorského mlýna je také některými průvodci při výkladu označován jako první most se zámky lásky na světě, podle nich by na tomto místě zámky měly být už od 60. let 20. století (Houlbrook, 2014).

Za jeden z dopadů fenoménu zámků lásky v Praze lze považovat prodej zámků lásky jako „suvenýru“. Zde jsem potvrdila, že se jedná o invertní suvenýr, někdy zároveň částečně komodifikovaný. Specifikem invertního suvenýru je jeho ponechání v dané destinaci, čímž se turisté podílejí na její podobě, což místní často vnímají negativně. Jinou formou suvenýru je pořizování fotografií připevněných zámků a jejich sdílení na elektronických sociálních sítích, které může inspirovat další potenciální návštěvníky k umístění zámku.

Také povědomí Čechů o zámcích lásky je ovlivněno turismem, neboť tyto zámky v některých případech znají právě ze svých cest do zahraničí.

---

⁵⁶ The couple belonged to two prominent Czech families who were caught in a feud. The two lovers planned to meet at the bridge and kiss, but unfortunately, their respective families discovered their secret, and the two were killed.

Závěr

Cílem této práce bylo zmapovat fenomén zámků lásky v Historickém centru Prahy a potvrdit či vyvrátit zařazení tohoto fenoménu do konceptu vynalezené tradice.

Na základě rešerše a výzkumu jsem dospěla k závěru, že vznik fenoménu zámků lásky je nejasný; tento fenomén se ale rozšířil během velmi krátké doby a zároveň je vnímán jako tradice, proto ho tedy lze klasifikovat jako vynalezenou tradici. Nejenže zámky lásky jsou obecně vynalezenou tradicí, ale zároveň v některých lokalitách jejich výskytu vznikají příběhy, které zámky s daným místem spojují. Z obou typů vynalezené tradice se jedná spíše o vynalezenou tradici s nejasnou historií, i když v některých případech i o zcela zkonstruovanou vynalezenou tradici s cílem podpořit turistický ruch. Sami aktéři používají pro fenomén zámků lásky slovo „tradice“ nebo „zvyk“. Zhruba třetina dotazovaných Čechů považuje za zemi původu zámků lásky Francii.

V rámci práce vznikla mapa výskytu zámků lásky v Historickém centru Prahy obsahující 36 lokalit. Zámky lásky se koncentrují na mostech a nábřežích a dalších turisticky atraktivních místech. Na volbu místa mají vliv i jiné faktory, jako například odstraňování zámků.

Dále se práce zabývala popisem a typologií zámků lásky ve zmapovaných lokalitách jejich výskytu. Zámky lásky bývají obyčejné, různě dotvořené či vyrobené na míru, rozličných barev a tvarů, na klíč i kódové. Zámky lásky je prezentována nejčastěji partnerská láska, ale i přátelství či rodinné vazby. Další funkce, vyvozené z nápisů na zámcích, byly v daném vzorku zastoupeny pouze v malé míře.

Zámky lásky připevňují v Praze cizinci i Češi, jejich motivace k výběru Prahy a konkrétní lokality je různá. Postoj české veřejnosti k zámkům lásky je dle dotazníkového šetření ve vyrovnaném poměru pozitivní, negativní a neutrální. Obyvatelé Prahy mají většinou postoj spíše negativní. Někteří dokonce sami aktivně zámky lásky odstraňují. Dotčené instituce situaci se zámky lásky v Historickém centru Prahy většinou nemohou nebo nechtějí řešit.

Vizuální dokumentace zámků lásky, jakož i její sdílení na elektronických sociálních sítích mohou být vnímány jako forma suvenýru. Zámky lásky samotné, dle mého názoru, představují invertní suvenýr.

Fenomén zámku lásky byl zkoumán v době pandemie koronaviru Covid-19, kdy došlo k omezení turistického ruchu a poklesu počtu umístěných zámku lásky, přesto tento fenomén přetrval. Budoucí výzkumy by tedy mohly sledovat další vývoj tohoto fenoménu, jeho měnící se popularitu, popřípadě formu, nebo to, zda bude nahrazen fenoménem jiným nebo obdobným. Jednou z možností by mohlo být například zkoumání přesunu tohoto fenoménu do kyberprostoru. Také se nabízí otázka, zda připevňující opravdu věří v magický vliv zámku lásky na vztah samotný, či pro ně připevnění zámku lásky představuje pouze určitou formu zábavy. To by bylo možné realizovat za pomoci rozhovorů po ukončení pandemie a opětovném návratu turistů.

Bibliografie

Odborná literatura

APPADURAI, Arjun. Introduction: Commodities and the Politics of Value. In: Appadurai (ed.), *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, 1986.

BAYDUZH, Marina, 2014. Tyumen Lover's Bridge in Discourse of Modern Urban Legends and Rituals. In: Janeček, Petr – Henken, Elissa R. – Tucker, Elizabeth (eds.). *Perspectives on Contemporary Legend. International Society for Contemporary Legend Research 32nd International Conference. Faculty of Arts, Charles University in Prague, Prague, Czech Republic, Tuesday 3 – Sunday 8 June, 2014. Conference Abstracts*. Prague: Faculty of Arts, Charles University in Prague – International Society for Contemporary Legend Research, 2014, 9.

BAYDUZH, Marina, Тюменский Мост Влюбленных В Свете Современных Городских Ритуалов 2013. In: Традиционная культура. Государственный Российский Дом Народно Творчества Имени В.Д. Поленова, 2013 (3), 100-110.

BENEŠ, Bohuslav a Václav HRNÍČKO. *Nápisy v ulicích*. Brno: Masarykova univerzita, 1993.

BLAHUŠEK, Jan. *Identifikace a dokumentace jevů tradiční lidové kultury v České republice*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2006.

BORRAZ, Stéphane. "Love and Locks: Consumers Making Pilgrimages and Performing Love Rituals", In: Bajde, D., Kjeldgaard, D., Belk, R.W. (ed.) *Consumer Culture Theory, Research in Consumer Behavior*, Vol. 20, Bingley: Emerald Publishing Limited, 2019, 7-21.

BREWER, Ebenezer Cobham. "Yue-Laou." *Dictionary of Phrase and Fable*. Philadelphia: Henry Altemus, 1898; Bartleby.com, 2000. Dostupné z: <https://www.bartleby.com/81/17702.html>

COHEN, Erik. Authenticity and commoditization in tourism. *Annals of Tourism Research*, Elsevier, 1988, 15(3), 371–386.

CROMPTON, John L. An Assessment of the Image of Mexico as a Vacation Destination and the Influence of Geographical Location Upon That Image. In: *Journal of Travel Research*. SAGE Publishing, 1979, 17(4), 18-23.

DUNDES, Alan. Theses on Feces: Scatological Analysis. (2007). In: Simon J. Bronner (Ed.), *Meaning of Folklore: The Analytical Essays of Alan Dundes*. Logan; Utah: University Press of Colorado, 2007, s. 352-381.

GIDDENS, Anthony. *Unikající svět. Jak globalizace mění náš život*. Přeložila J. Ogrocká. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000.

GORDON, Beverly. The Souvenir: Messenger of the Extraordinary. In: *The Journal of Popular Culture*. 20. 2004, 20, s. 135-146.

GRABURN, Nelson H. H. Secular Ritual: A General Theory of Tourism. In: GMELCH, S. B., KAUL, A. (ed.) *Tourists and Tourism: A Reader, Third Edition*. Long Grove: Waveland Press, 2018, 17-28.

HAMMOND, Cinthia. Renegade ornament and the image of the post-socialist city: The Pécs 'love locks', Hungary. In: KOVACS T. (ed.). *The Present of the Recent Past: Reinterpretations of Socialist Modernism in East Central Europe*. Vienna: Böhlau Verlag, 2010, 181–195.

HANDLER, Richard, LINNEKIN, Jocelyn. Tradition, Genuine or Spurious, In: *The Journal of American Folklore*, 1984, 97 (385), 273-290.

HICKS, Dan – Beaudry, Mary C. (eds.). *The Oxford Handbook of Material Culture Studies*. Oxford, 2010.

HOBBSAWM, Eric, RANGER, Terence, eds. *The Invention of Tradition*. Cambridge: University Press, 1983.

HOULBROOK, Ceri, 2017. Lessons from Love-Locks: The Archaeology of a Contemporary Assemblage. *Journal of Material Culture*. Newbury Park: SAGE Publications, 2017, 23(2), 214-238.

HOULBROOK, Ceri, 2019. From Popular Culture to Popular Custom, and Back Again: A Love-Lock's Tale. In: *Coolabah*, 2019, 27, 4-19.

HOULBROOK, Ceri, 2021a. Ceri Houlbrook: Love In The Time Of Covid. In: *Berghahn books* [online]. 2021 [cit. 20.2.2021]. Dostupné z: <https://berghahnbooks.com/blog/ceri-houlbrook-love-in-the-time-of-covid>

HOULBROOK, Ceri 2021b. *Unlocking the love-lock : the history and heritage of a contemporary custom*, New York : Berghahn, 2021.

HOULBROOK, Ceri, Adam Parker. Finding love: The materialities of love-locks and geocaches. *Journal of Material Culture*, OnlineFirst [online]. 2020 [cit. 20.2.2021]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1359183520959373>

JANEČEK, Petr. Etnografický výzkum. In: Doušek, Roman et al. *Úvod do etnologického výzkumu*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 11-119.

JENKINS, Olivia H. Understanding and Measuring Tourist Destination Images. *International Journal of Tourism Research*, 1, 1-15.

KANDERT, Josef, 1999. Poznámky k výzkumu a chápání „tradice“. *Český lid*. Praha: Academia, 1999, 85(3), 197-212.

KANDERT, Josef. 2007a. Tradice. In: HOLÝ, Dušan. *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha: Mladá fronta, 2007, 1065.

KANDERT, Josef, 2007b, Zvyk. In: HOLÝ, Dušan. *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Praha: Mladá fronta, 2007, 1232.

KELLER, Jan, PROSECKÝ, Jiří a Jana SOUČKOVÁ, Rituál. In: Malina, Jaroslav et al. *Antropologický slovník*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009, s. 3417-3421.

KOPÁČ, Radim. Josef Kyselak: tagger s cepínem v ruce. *Dějiny a současnost*. Praha: Lidové noviny, 2013, 35(4), 32-33.

KOPYTOFF, Igor. The cultural biography of things: commoditization as process In: APPADURAI (ed.), *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, 1986.

KOŠLÍKOVÁ, Petra. Magie všedního dne. Na příkladu doteku „vošahlíka“ u chrámu sv. Bartoloměje v Plzni. In: *Národopisná revue*, 2009, 2, 120-124.

LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky, výroční obyčeje z Čech a Moravy*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004.

MAHMOUD, Rafat et al. The Walls Are Talking: Gender Differences in the Thematic Content of Latrinalia in Jordanian Universities. In: *Dirasat: Human and Social Sciences*. The Amman: University of Jordan 2019, 46. 429-441

MAIWALD, Kai-Olaf. An Ever-Fixed Mark? On the Symbolic Coping With the Fragility of Partner Relationships by Means of Padlocking. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 17(2), Art. 4, 2016.

MAYO, Edward. Tourism and the National Parks: A Psychographic and Attitudinal Study. *Journal of Travel Research*. 1975, 14(1), 14-21.

MOCCIA, Federico. *Ho voglia di te*. Milan: Feltrinelli Traveller, 2006.

NAVRÁTILOVÁ, Alexandra a Věra FROLCOVÁ. Zvyk In: Kolektiv autorů. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, 103.

NAVRÁTILOVÁ, Alexandra, 2011a. Obyčej In: Kolektiv autorů. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, 77-78.

NAVRÁTILOVÁ, Alexandra, 2011b. Rituál. In: Kolektiv autorů. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, 85-86

NAVRÁTILOVÁ, Alexandra, 2012. *Namlouvání, láska a svatba v české lidové kultuře*. Praha: Vyšehrad, 2012.

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE. *Historické centrum Prahy - Pražská Památková rezervace* In: Odbor památkové péče [online]. 12. února 2014 [Cit. 15.5.2021]. Dostupné z: https://pamatky.praha.eu/jnp/cz/unesco/historicke_centrum_prahy_ppr/index.html

O'LEARY, Alan, O'RAWE, Catherine. Contemporary Italian Filmgoers and Their Critics. In: Karina Aveyard, Albert Moran ed *Watching Films: New Perspectives on Movie-going, Exhibition and Reception..* Bristol: Intellect Publishers. 2013, 351-67.

PEARCE, Philip L., MOHAMMADI, Zohre. Love, Romance, and Behavior. In: *Authenticity & Tourism*. Tourism Social Science Series, Emerald Publishing Limited, Bingley, 2018, Vol. 24, 71-87.

PECK, Eduard. *Valašské národní písně a říkadla s nápěvy do textu vřaděnými*. Vizovice: Město Vizovice ve spolupráci s Muzeem jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 2008.

PŮTOVÁ, Barbora. *Antropologie turismu*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2019.

RICHTER, Felix, PFEIFFER-KLOSS, Verena: Bridges, Locks and Love. Most Tumski in Wroclaw and Thousands of Love Bridges Worldwide: New Secular Sanctuaries in Today's Public Space?, in: Kowalewski, Maciej / Królikowska ed: *Transforming Urban Sacred Places in Poland and Germany*, Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 2017, 187–202.

SHAW, Gareth, a Alan M. WILLIAMS. *Tourism and Tourism Spaces*. London: SAGE Publications Ltd, 2004.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže. Uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010.

SOUKUP, Martin. *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2017.

SOUKUP, Václav, SOUKUP, Martin. Obřady přechodu. In: MALINA, Jaroslav et al. *Antropologický slovník*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009, 2874-2875.

TOUŠEK, Laco. Vybrané aspekty metodologie aplikované antropologie. In: HIRT, Tomáš et al. *Vybrané kapitoly z aplikované sociální antropologie*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012, 25-106

TRAVAINI, Lucia. Saints and Sinners: Coins in Medieval Italian Graves. In: *The Numismatic Chronicle*, 2004, 164, 159-181.

TURNER, Victor Witter. *Průběh rituálu*. Přeložila L. Kučerová. Brno: Computer Press, 2004.

TURNER, Victor, TURNER, Edith. *Image and Pilgrimage in Christian Culture*. Columbia University Press, 1978.

TYLLNER, Lubomír. Tradice. In: Kolektiv autorů. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, 98-100.

VAN DE VLIET, Bruno. *The story of Saint Valentine*. 2017 [cit.15.3.2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/313823928_the_story_of_Saint_Valentine

VAN GENNEP, Arnold. *Přechodové rituály: systematické studium rituálů*. Přeložila H. Beguivinová. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1997.

VOTRUBA, Adam. *Kecy v kleci. Současná folklorní poezie dětí*. Praha: Plot, 2010.

VOTRUBA, Adam. Kultura vojáků základní služby. In: JANEČEK, Petr (ed.). *Folklor atomového věku*. Kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti. Praha: Národní muzeum, 2011.

WALLOTH, Christian. Emergence in Complex Urban Systems: Blessing or Curse of Planning Efforts. In: Walloth, Christian et al. *Understanding Complex Urban Systems: Multidisciplinary Approaches to Modeling*. New York: Springer International Publishing Switzerland, 2014, 121-132.

WELLER, Susan C. Structured Interviewing and Questionnaire Construction. In: Bernard, Russell, Clarence C. Gravlee. *Handbook of Methods in Cultural Anthropology*. Maryland: Rowman & Littlefield, 2. vydání, 2015, 343-390.

Internetové zdroje

BANKALASKY. Banka lásky – Banská Štiavnica [online]. Nedatováno [Cit. 21.3.2021]. Dostupné z: <https://bankalasky.sk/>

BERNÁTHOVÁ, Janka. Štiavnica - mesto nesmrteľnej lásky. In: *Štiavnické noviny* [online]. 22. 10. 2009 [Cit. 21.3.2021]. Dostupné z: http://www.banskastiavnica.sk/stranka_data/subory/stiavnicke-noviny/38-2009.pdf

BERTON, Elena. 'Love locks' scourge of bridges worldwide. In: *USA TODAY* [online]. Nedatováno [Cit. 15.3.2021]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/news/world/2015/06/05/paris-love-locks/28532155/>

BRADLEY, Sian. Prague Removed 13.2 Tonnes of Locks From Charles Bridge in the Last 11 Years. In: *Prague Morning* [online]. 23.9. 2020 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.praguemorning.cz/prague-removed-3-2-tonnes-of-locks-from-charles-bridge-in-the-last-11-years>

BRILAS. Pověste si svůj zámek lásky. In: *BRILAS* [online]. Nedatováno [Cit. 8.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.brilas.cz/magazin/tipy-a-trendy/182-poveste-si-svuj-zamek-lasky.xhtml>

ČTK. Zamilovaným připravili v Teplicích zábradlí na zámky lásky. In: *Novinky.cz* [online]. 1. 5. 2015 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/clanek/zamilovanym-pripravili-v-teplicich-zabradli-na-zamky-lasky-297152>

DAŇKOVÁ SKOŘEPOVÁ, Jana. *Vizuální znak a jeho kulturní poselství*. [online] 2013 [Cit. 20.4.2021]. Dostupné z: http://kvv.upol.cz/files_up/mirrorcz/127/Konferen%C4%8Dn%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADsp%C4%9Bvky%20v%20PDF_dankova-skorepova-vizualni-znak-a-jeho-kulturni-poselstvi_20130522-091131.pdf

DRACEK89. Zámečky. In: *Fler – Kreativní svět* [online]. Nedatováno [Cit. 15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.fler.cz/shop/dracek89?ucat=352048>

DROBÍLKOVÁ, Andrea. Valentýn, svátek zamilovaných, je v historii opředen legendami. In: *Český kutil.cz* [online]. 14. 2. 2019 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://ceskykutil.cz/clanek-24280-valentyn-svatek-zamilovanych-je-v-historii-opreden-legendami>

FORNEVER. FORnEvER. In: *Facebook* [online]. 10. 6. 2017 [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1506599406029629&id=962097567146485

GALISOVÁ, Aneta. Nezamykejte svá srdce, zamkněte raději zámeček. In: *Trendy zdraví* [online]. 29. 6. 2010 [Cit. 8.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.trendyzdravi.cz/rodina/nezamykejte-sva-srdce-zamknete-radeji-zamecek.html>

HAN, Jeon, SOJUNG, Yoon. Love padlocks at N Seoul Tower. In: *KOREA.net* [online]. 23. 7. 2014 [Cit. 20.3.2021]. Dostupné z: <https://www.korea.net/NewsFocus/Travel/view?articleId=120763>

HONEST GUIDE, 2019a. *Removing Love Locks from Bridges & Statues*. Youtube video [online]. 12. 5. 2019 [Cit. 24.3.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=seMUV6pakbo>

HONEST GUIDE, 2019b. *Turning Love Locks into New Church Bell*. Youtube video [online]. 8. 12. 2019 [Cit. 24.3.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=s2EpfoMCars>

HONEST GUIDE, 2021. *Deleting Our Old Videos - Why & What's Next?* Youtube video [online]. 24. 3. 2021 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PZoDexmnuMI>

HORYDOLY.CZ. SOUTĚŽ: Kde visí zámky?. In: Horydoly.cz [online]. 29. 6. 2010 [Cit. 8.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.horydoly.cz/turiste/soutez-kde-visi-zamky.html>

CHINA ODYSSEA TOURS. Lover Locks on Mt. Huangshan - Contemporary Love Stories. In: *China Odyssey Tours* [online]. Nedatováno [Cit. 20.3.2021]. Dostupné z: <https://www.chinaodysseytours.com/special-topic-about-china/huangshan-lover-locks.html>

INSPIRING TRAVELLERS, Montevideo's Locks Fountain. In: Inspiring Travellers [online]. 3. 5. 2011 [Cit. 20.3.2021]. Dostupné z: <https://inspiringtravellers.com/montevideos-locks-fountain/>

JAKTAK.CZ. Jak si užít Valentýna: zámečková tradice | tipy. In: *BRILAS* [online]. 27. 8. 2020 [Cit. 8.4. 2021]. Dostupné z: <https://www.jaktak.cz/jak-si-uzit-valentyna-zameckova-tradice-tipy.html>

KAMÍNKY. Kamínky. In: *Facebook* [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/groups/kaminky>

KASSIEYEUNG. Snip snip. In: *Tiktok* [online]. 21. 5. 2021 [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.tiktok.com/@kassieyeung/video/6961222099763612934?lang=cs-CZ>

KRUPKA, Jaroslav. Valentýn: srdce, růže, zámky lásky i boj proti kliše. In: *Médiář* [online]. 7. 2. 2016 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/valentyn-srdce-ruze-zamky-lasky-i-boj-proti-klise/>

KUDY Z NUDY, 2020. Romantika pro zamilované: báječná místa pro vaši lásku v Praze i jinde. In: *Kudy z nudy* [online]. 30. 4. 2020 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktuality/romantika-pro-zamilovane-bajecna-mista-pro-vasi-l>

KUDY Z NUDY. Vyhlídka zamilovaných u Vranova nad Dyjí. In: *Kudy z nudy* [online]. Nedatováno [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/vyhliodka-zamilovanych-u-vranova-nad-dyji>

LÁNSKÝ, Tomáš. Zamilovaní si pověsí zámky na obří kovové srdce. Vymysleli ho v Novém Boru. In: *iDNES.cz* [online]. 2. 11. 2016 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/vytvarnik-pavel-danys-vymyslel-obri-zamkove-srdce.A161102_134021_liberec-zpravy_tm

LEOSMARES. [#L13M #Zamknuto #Dycky13 #DyckyAvik #SkoroValentýn] In: *Instagram* [online]. 13. 2. 2019 [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/Bt1hjtCbfP5/>

LOCKPICKING.TEAM. Lockpicking.team. [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <http://lockpicking.team/>

LOVE LOCK BRIDGE, PRAGUE. Love lock bridge, Prague. In: *Facebook* [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/pages/Love%20lock%20bridge,%20Prague/1414045335529754/>

LOVE LOCK STORE [online]. Nedatováno [Cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.lovelockstore.com/>

LOVELOCK. Konstrukce. In: *Lovelock* [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.lovelock.cz/konstrukce/>

LOVELOCKCZ. [@lovelockcz - zámeček lásky s iniciály #L13M si zamkl @leosmares s @monikamaresova v Praze u Karlova mostu...]. In: *Instagram* [online]. 14. 2. 2019 [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/p/Bt3TkElFm4x/>

LOVELOCKS. Lovelocks. In: *Instagram* [online] Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/explore/tags/lovelocks/>

MACH, Jiří. Dva břehy spojuje Most lásky In: *Náchodský deník* [online]. 19. 2. 2013 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/dva-brehy-spojuje-most-lasky-20130219.html

MALL.CZ. Richter Czech visací zámek RV.OVAL.38.JU1. In: *Mall.cz* [online]. Nedatováno [Cit. 15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.mall.cz/visaci-zamky/richter-rvoval38ju1?tab=description>

MARTÍNKOVÁ, Jana. Na lávce přes Labe začínají přibývat zámky lásky. In: *Kolínský deník* [online]. 6. 11. 2017 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://kolinsky.denik.cz/zpravy_region/nalavce-pres-labe-zacinaji-pribyvat-zamky-lasky-20171106.html

MIMIPLAY. Zámeček na kočárek. In: *Mimiplay* [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.mimiplay.cz/darky-se-jmenem/zamecky-na-kocarky/>

MINAŘÍKOVÁ, Kamila. Důkazy lásky skončily na šrotišti. Chomutovský most přišel o zámky. In: *Chomutovský deník* [online]. 14. 8. 2017 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://chomutovsky.denik.cz/zpravy_region/dukazy-lasky-skoncily-na-srotisti-chomutovsky-most-prisel-o-zamecky-20170814.html

MÍSTA U NÁS. Most zamilovaných. In: *Místa unás* [online]. 26. 2. 2010 [Cit. 8.4. 2021]. Dostupné z: <http://mista.unas.cz/index.php?clanek=98>

MOMIGLIANO, Anna. His Books Inspired Lovestruck Teens to Put Locks on Bridges. In: *The New York Times* [online]. 7. 3. 2021 [Cit. 15.3.2021]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2021/03/01/books/federico-moccia-roman-trilogy-love-locks.html>

NOVOTNÝ, Petr. Středoevropská kampaň Milky startuje z Prahy. In: *E15.cz* [online]. 4. 2. 2016 [Cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/ostatni/stredoevropska-kampan-milky-startuje-z-prahy-1267958>

NŠT. Na Karlově mostě se zlikviduje přes sto zámků týdně. Zamilovaní neznají meze. In: *Novinky.cz* [online]. 6. 12. 2017 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/na-karlove-moste-se-zlikviduje-pres-sto-zamku-tydne-zamilovani-neznaji-meze-40053937>

POLÁČEK, Michal. Olomouc ozdobilo padesátikilové valentýnské srdce pro zámky lásky. In: *iDNES.cz* [online]. 11. 2. 2015 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/na-olomouckem-namesti-stoji-kovove-srdce-ke-svatemu-valentynu.A150211_125226_olomouc-zpravy_stk

PROŠKOVÁ, Romana. Svou lásku si milenci stvrzují na mostech pomocí visacích zámků. In: *Krkonošský deník* [online]. 14. 1. 2014 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://krkonosky.denik.cz/z-regionu/svou-lasku-si-milenci-stvrzuji-na-mostech-pomoci-visacich-zamku-2010110-q55c.html>

PSYCHOLOGIE CHAOSU. článek Sliby a visací zámky. Nebezpečná pouta? In: *Psychologie chaosu* [online]. 14. 8. 2019 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.psychologiechaosu.cz/sliby-a-visaci-zamky-lasky-nebezpecna-pouta/>

RE [Redakce]. Na této rozhledně na Mostecku si můžete pověsit svůj zámek lásky. In: *E-mostecko.cz* [online]. 13.10. 2018 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <http://www.e-mostecko.cz/vylety/99915-na-teto-rozhledne-na-mostecku-si-muzete-povesit-svuj-zamek-lasky>

REGIÓN BANSKÁ ŠTIAVNICA, Námestie Svätej Trojice a zámky lásky na dome Maríny. In: *Región Banská Štiavnica* [online]. Nedatováno [Cit. 21.3.2021]. Dostupné z: <https://www.banskastiavnica.travel/co-vidiet/miesta-a-pamiatky/namestie-svatej-trojice-zamky-lasky-na-dome-mariny/>

RUBEŠ, Janek a Honza MIKULKA. Zámečky lásky v Česku nechceme. Janek Rubeš a jeho štípačky v akci In: *Seznam Zprávy* [online]. 14. 5. 2019 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zamecky-lasky-v-cesku-nehceme-janek-rubes-a-jeho-stipacky-v-akci-71958>

SERBIA.COM St. Trifun and Valentine's Day in Serbia. In: *Serbia.com* [online]. 14. 2. 2016. [Cit. 13.3.2021]. Dostupné z: <http://www.serbia.com/st-trifun-and-valentines-day-in-serbia/>

SMLSAL, Matěj. VIDEO: Zámky lásky ničí Karlův most. Odstraňují je nůžkami i bruskou. In: *iDNES.cz* [online]. 11. 4. 2019 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/karluv-most-nici-zamky-lasky-odbornic-musi-odstranit.A190411_093624_praha-zpravy_rsr?

STK. Přerov z mostu odstříhal zámky lásky, výplň zábradlí kvůli nim rezivěla. In: *iDNES.cz* [online]. 15. 12. 2014 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/prerov-z-mostu-odstrihal-zamky-lasky-vypln-zabradli-kvuli-nim-rezivela.A141215_151722_olomouc-zpravy_stk

SVATEBNÍ DIÁŘ. Zámky lásky. In: *Svatební diář* [online]. Nedatováno [Cit. 15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.svatebni-diar.cz/zamky-lasky-c120/>

TADYTUTO. Zámky z lásky. In: *Tadytuto* [online]. Nedatováno [Cit. 15.5.2021]. Dostupné z: <https://www.tadytuto.cz/zamky-z-lasky-se-jmenem/>

TOMAN, Petr. Zamílovaní v Sokolově obsypali most lásky zámky, klíčky skončily v Ohři. In: *iDNES.cz* [online]. 14. 2. 2016 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/karlovy-vary/zpravy/most-lasky-v-sokolove.A160214_174252_vary-zpravy_jkk

TRENDY ADVENTURER, Love Locks (Heart Link Locks) on Huangshan, aka Yellow Mountain - what's the story?. In: *trendyadventurer.com* [online]. 17. 10. 2020. [Cit. 13.3.2021]. Dostupné z: <https://www.trendyadventurer.com/post/love-lock-heart-link-locks-on-yellow-mountain-huangshan-1>

TURISTIČKA ORGANIZACIJA VRNJAČKA BANJA, Bridge Of Love. In: *Turistička Organizacija Vrnjačka Banja* [online]. 16. 3. 2018 [Cit. 13.3.2021]. Dostupné z: http://www.vrnjackabanja.co.rs/en/index.php?option=com_content&view=article&id=53&catid=12&Itemid=64

TÝDEN. Leoš Mareš se rozpovídá o lásce ve valentýnské kampani čokolády Milka. In: *Týden* [online]. 4. 2. 2016 [Cit. 10.4.2021]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/marketing/leos-mares-se-rozpovida-o-lasce-ve-valentynske-kampani-cokolady-milka_371249.html?showTab=nejtenejsi-24

VESELÁ, Dana. Zamkněte si lásku ve Chvojkových lomech. In: *Plzeňský deník* [online]. 10. 6. 2017 [Cit. 8.4.2021]. Dostupné z: https://plzensky.denik.cz/zpravy_region/zamknete-si-lasku-ve-chvojkovych-lomech-20170610.html

ZAMKYLASKY. Zamkylasky. In: *Instagram* [online]. Nedatováno [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/explore/tags/zamkylasky/>

ZDENĚK HŘIB – PRIMÁTOR PRAHY, [Slyšel jsem, že Janek Rubes sbírá za pomoci kleští cizí zámečky lásky...] In: *Facebook* [online]. 29. 8. 2019 [Cit. 20.6.2021]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/zdenek.hrib.primator/photos/sly%C5%A1el-jsem-%C5%BEe-janek-rubes-sb%C3%ADr%C3%A1-za-pomoci-kle%C5%A1t%C3%AD-ciz%C3%AD-z%C3%A1me%C4%8Dky-l%C3%A1sky-tak-jsem-mu/429947980948209/>

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam informátorů

Příloha 2: Dotazník určený pro zahraniční turisty

Příloha 3: Dotazník určený pro českou veřejnost

Příloha 4: Přepis rozhovoru s Jankem Rubešem

Příloha 5: E-mailová komunikace s informátory

Příloha 6: Seznam obrázků

Příloha 7: Obrázky